

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 5 frt. Fél évre 2 frt 50 kr. Negyed évre 1 frt 25 kr.
Egyes száma ára: 10 krajczár.
Előfizetési csupán a kiadóhivatalban lehet B-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
A lap szellemi részére s a Nyílt-térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések
Árszabály szerint számítottnak. — Nagyobb és többesör hirdetések jutányosan eszközöltnak.
Bélyeg minden egyes beiktatással külön 30 kr.
Nyílttér petis sora: 30 kr.

Rudnay Béla főispán beiktatása.

A vármegye, ezen ősi intézmények iránti meleg érdeklődést, sem a közel kilátásba helyezett államosítás, sem a centralisatio felé hajló merev teoriák nem csökkentik meg. Sőt minél inkább közelebb állunk az államosításhoz, az autonom-elemek csoportosulása annál erősebb és annál szívósabb.

Ezt tapasztaltuk Rudnay főispánunk beiktatásánál. A vármegye hű fiai rang-, osztály- és pártkülömbőség nélkül a közel és legtávolabb vidékről sereglettek össze a vármegye székhelyén, hogy megismerjék, hogy szemtől szembe láthassák azt a férfit, akit ő Felségének kegye ennek a szép, nagy és a szabadelvűség zászlaját fenn fenn lobogtató vármegyének élére emelt.

És Rudnay, az új főispán, a nagy imperializmussal bíztató elmondhatja: "Veni, vidi, vici!" — *Jött, mint csak kevesek által ismert férfiú, — csakhamar meglátta az itteni viszonyokat és megismerte azt, hogy egész pantheonja van itt a jeleseknek és győzteseknek; mert nemcsak kitűnő székfoglalójával (amit alább egész terjedelmében közlünk), hanem a tisztelgések alatt adott talpraesett válaszaival s egyes kérdésekben való megnyilatkozásaival meghódította a kedélyeket, megnyerte a szíveket és lebilincselte az ellenvéleményeket, úgy, hogy a lefolyt ünnepségek után mindenki azzal a megnyugtató tudattal távozott, hogy vármegyénk vezetése jó kezekbe van letéve.*

A tisztelő- és ragaszkodásnak igen szép jelét tanúsította Hontrármegye is, amelynek Rudnay alig egy esztendeje a főispánja, s ezen esztendő elég volt arra, hogy Rudnay Hontban a legnagyobb tisztelgetet vívjá ki magának. Valóban ipposans volt az a küldöttség, mely Rudnayt Hontból Nógrádba kísérte.

Az ünnepély keretéhez tartozott az a oráció is, melyben gróf Degenfeld Lajos, volt főispán részvétel. Mindazon alkalommal, midőn nevét a székfoglalóban az új főispán felemlítette, harcsány éljenzés tört ki. Gr. Degenfeld a közönség szeretete által övezve hagyta el a hatalmat, de meg vagyunk győződve, hogy ősei jelmondatát: "Quo fata vocant!" híven követve, mind azt a helyet, melyet neki a közbizalom kijelöl, a közügy érdekében híven és lelkiismeretesen fogja betölteni.

Sorainkat azzal a hő óhajással fejezzük be, hogy Rudnay Béla főispánságát áldás és siker koronázza!

*

A beiktatási ünnepélyről részletes tudósításunkat a következőkben hozzuk:

Rudnay főispán fogadtatása Dejtáron Nógrádvármegye határán.

Folyó hó 15-én a dejtári vasuti indóház ormáról lengő nemzeti színű zászlók s az egész állomást feltelelő fenyőgályából elővárásolt, a megye

czimerével és zászlódíszszel ékített dekorációk, valamint az indóház előtti szokatlan élénkség, az úri fogatokból kiszálló magyar díszruhás urak megérkezése, a vasárnapi ruhába öltözött föld népének és fehérbe öltözött leányoknak várakozó csoportja már a korai reggeli órákban messziről hirdette, hogy itt oly utast várnak, a ki kiváló érdeklődés tárgya s a kit megkülönböztetett tisztelettel és tüntető szívélyességgel üdvözölni kívánnak.

Rövid várakozásra megérkezett Polyság felől a külön vonat, elhozva Rudnay Béla főispán urat fényes kíséretével. A főispán ur ő méltósága az egybegyűlt közönség harcsány éljenzése között kiszállván, Balás Antal orsz. képviselő, Pajor István kir. tanácsos, Balás József és Fáy Árpád urakból álló fogadó küldöttség élén előre lépett Baintner Arnold központi főszolgabíró s a következő beszéddel üdvözölte az ünnepélyes beiktatásra jövő főispánt:

Méltóságos Főispán úr!

Midőn méltóságod ő császári és apostoli királyi Felségének legkegyelmesebb kinevezése folytán a kormányzatán bízott Nógrádvármegye főispánságába leendő ünnepélyes beiktatása alkalmából megénket szerencsétlenni, megjelentünk a vármegye határán, hogy méltóságos főispán urat, mely tisztelettel s azon őszinte szívélyességgel üdvözöljük, mely csupán a magyar ember sajátja.

Nekem jutott a szerencse, hogy törvényhatóságunk b.-gyarmati járásából méltóságod fogadására megjelent küldöttség, e vidék lakossága s az egész járás nevében méltóságodat Nógrádvármegye területén elsőnek üdvözölhessem.

Méltóságod személye iránt táplált kiváló tiszteletünk- és szívélyes érzelmeinknek külsőleg is óhajtottunk kifejezést adni. Tartozunk pedig ezzel vármegyénk tradícióinak, — melyek szerint a főispáni méltóság viselőjét mindenkor kitüntető tiszteletben részesítette, — tartozunk méltóságod, a közügyek terén elismert országos érdemei- és birnevének, de tartozunk a szomszédos s velünk baráti viszonyban lévő Hontvármegye közönségének is, melynek főispánjában immár ami főispánunkat is tiszteljük.

Kísérje vármegyénkben méltóságodnak kormányzati tevékenységét az Isten áldása! Legyen működésének eredménye vármegyénk felvirágzása, közönségünk szeretete és elismerése!

Isten hozta méltóságodat vármegyénkbe!

Isten vezérelje és tartsa meg! Éljen!

Ezen üdvözlő beszédet hosszasan tartó lelkes éljenzés követte, melynek lecsillapultával ő méltósága lekötőlező nyájassággal következőleg válaszolt:

Tisztelt uraim!

Örömmel szolgál, hogy a kormányzatomra bízott Nógrádvármegyébe vezetett utamon az első üdvözlő régi jó barátomtól hangzik felém, ami kedreznő jelenek tekintet és meggyében való fogadtatásomra néve. Igen köszönöm önöknek a szónokuk által szép szavakban kifejezett szívélyes baráti érzelmeiket, melyek keblemben is élénk viszhangra találnak s fogadják hálás köszönetemet ezen reám néve megtisztelő szép és meleg fogadtatásért. Legyenek meggyőződve, hogy küldetésem feladatánál tekintem e vármegye s annak minden vidéke érleiket elismerni s a törvények igazságos végrehajtásával a lakosság boldogulását és békéjét biztosítani. Ezen vidék lakosságát pedig biztosítom, hogy ügyes-bajos dolgaikban indokolt panaszai vagy jogos kérelmeik nálam mindig meghallgatásra fognak találni. Ismételve köszönöm a szívélyes fogadtatást.

Ezután a járási főszolgabíró bemutatta a küldöttség tagjait s a környékbeli urakat, kikkel ő méltósága kezet fogva, barátságosan társalgott s magának a jelenlévő Dejtár, Patak és Vadkert községek előjáróit is bemutatatta. E közben berobogott az állomásra a B-Gyarmatról jövő vonat s főispánunk az üdvözlésére megjelent küldöttséggel a külön vonatra felszállva, tovább folytatta útját székvarosunk felé.

A főispán B-Gyarmaton.

A ragyogó, verőfényes őszi nap már eleve ünnepi hangulatot, vidám örömet keltett a sok százra menő, s díszmagyar-ruhás urakkal s bájos nőkkel is tarkított közönségben, mely reggeli 8 órától kezdve B-Gyarmat vasuti állomásán várakozott az új főispán Rudnay Béla ur ő mlgára.

Városunk gondoskodott arról, hogy folytatásul a vármegye nagyszabású díszítéseinek, a vasuti állomás is kellő pompába legyen öltöztetve. Virág-füzérlombok, zászlók és czimerek képezték a megfelelő dekorációt.

A város képviselőtestülete élén, díszmagyarba öltözött biraja Reményi Károlyival, 8 és fél órákor teljes számban megjelent a perronon, hol a közelkő hontvidéki urak is gyűlekeztek, hogy tanúi legyenek nagyrabecsült főispánjuk itteni fogadtatásának és növeljék kíséretét a bevonulásnál. A csábi járás főszolgabírája Laszkáry Pál ur szintén díszmagyarban jelent meg itt.

Mozsárdurrogások jelezték a vármegye által új főispánjára küldött külön vasuti vonat megérkezését 8 óra 40 perckor; s midőn a pályaház előtt megállt a vonat és a megyei — járási küldöttség, továbbá Hont és Selmeczbélabánya törvényhatóság küldöttségei és nagyszámú díszkíséret közepett, urias egyszerűségben előlép vala a főispán, — az éljenzés lecsillapulása után városbiránk messzire hallható következő beszéddel üdvözölte ő méltóságát:

Méltóságos Főispán úr!

Midőn ő Felsége, szerelt királyunk s a magyar kormány egyesült bizalmából Méltóságod a gondozására bízott vármegye székhelyére lép, ime, nekünk, B-Gyarmat képviselőtestületének jutott a szerencse, hogy Méltóságodat üdvözölhessük; tesszük ezt mely tisztelet- és örömmel, ámbar nem tagadjuk s hálátlanul rájára nélkül nem is tagadhatnók, hogy volt főispánunk távozása fölött a fájdalom még élénken sajog kebleinkben.

Örömmel üdvözöljük Méltóságodat, mert nemcsak országos kitűnő híre hatott el eddig hozzánk, de ha szabad magunkat akkép kifejezni: Méltóságod nekünk, balassa-gyarmatiaknak, már régi jó ismerősünk, még abból az időből, midőn ezeltől kilencz évvel a F. M. K. E. itteni közgyűlése alkalmával, ugyancsak nekünk jutott a szerencse, üdvözölni városunk nevében, a magyar nemzeti közművelődés hozzáink érkezett apostolai között Méltóságodat, mint az apostolok legfiatalabb, de tevékenységben öregdemű tagját.

Úgy a jövőbe vetett remény, mint a multak tapasztalásából merített bizalom alapján tehát okunk van felkiáltani: Isten hozta Méltóságodat szerencsésen falaink közé, éljen!

Hogy a bíró városunk igaz érzelmeit jól tolmácsolá, ennek igazolását találjuk a közönség hosszán tartó éljenzésében, mi e beszédet követte.

A főispán pedig a legnyugodtabb hangon, igen szépen felelt a bíró üdvözlő szavaira.

Előre bocsátván köszönetét, nagy meglepetésére szolgát, — ugymond — hogy a városbíró úr, főispáni elődje, gróf Degenfeld Lajos nagy érdemeit hangsúlyozta. Kellemesen érintettek azonban az itteni első megjelentetésére vonatkozó szavak is, mert B-Gyarmaton való első időzésének szép emléke még elevenen él szívében, valamint élnek a királylátogatás alkalmából mult évben itt nyert emlékek is, lévén azoknak szintén szemtanúja.

Ezután még egyszer megköszönve a város közönségének szívvel fogadását, bírák a pályaházban át, a főkijártnál várakozó, saját úri fogadtatás vezetését a főispánt, aki megtisztelte városunkat azzal, midőn a bíró maga mellé, kocsiájába meghívta.

Ezután a megye házáig, az egész hosszú vonalon, a közönség ezer és ezer számban képezett sorfalat a lobogós árbcocok mentén s mindenütt lelkesen eljeneszte a főispánt, kinek kocsija előtt a járási főszolgabíró úr, ennek kocsija előtt pedig, a megye ősi lobogóival, két huszár vágatolt.

A megyeház-tér vasút-utczai torkolatánál felállított, igen izléses és «isten hozott» fehrással állított diadalkapunál, egész a székház kapujáig a közönség még nagyobb tömegekben képezte a sorfalat és lelkesen üdvözölte a főispánt. A rendet itt is, mint mindenütt, noha az önk. tüszölt-egylet disz-egyenruhás tagjai s a hivatalos rendőrség is ott volt, a közönség ön-maga tartotta fenn.

Igy érkezett meg 40 úri fogat által kísérve a várta-várt férfiú és robotogt be, gazdag fényes ruhás huszárával a bakon, új megyéje székházába, melynek földszinti kolonnádjai alatt a vármegye főjegyzője Tihanyi Ferencz üdvözölte őt röviden és vezetés fel a várakozó kísérettel az emeleti fényes előcsarnokba, hol Scitovszky János alispán több százra menő, nagyobbára diszmagyarba öltözött törvényhatósági bizottsági tag és a tisztikar élén következőleg üdvözölte a főispánt:

Méltóságos Főispán ur!

Nekem jutott a kiváló szerencse, hogy méltóságodat azon pillanatban, midőn díszes állása elfoglalása alkalmából első ízben érintkezik a vármegye közönségével, a közönség megbízásából s annak tisztikara nevében is a legszívesebben üdvözöljem s egy színtén átértett isten hozott! mondjak.

Nem idegenből jó Méltóságod s nem idegenek köze, mert his' mi Hontvármegye közönségével a szomszédos atyafiságos viszonyt mindig híven ápoltuk s méltóságodat már több ízben vendégeink körében üdvözölhetők; mely ezen érintkezés benyomásait megőrizvén, mindenkör örömmel szemléljük a politikai pályán gyors léptekkel előre törő szellem győzelmes haladását.

A haladás s fényes útján jutott Méltóságod

vármegyénk körébe, hogy a Forgáchok, Keglevichék, Gyürkyek és Degenfeldek diszkörnyezete főispáni széket elfoglalja s mi bizalommal tekinthetünk a jövőbe, mert a méltóságodat környező s már kormányzatára bízott két törvényhatóság közönsége jeleseinek nagy csoportja annak bizonyosága, hogy méltóságod felelősségteljes állásában igaz hivatottsággal képes nemcsak a vármegye kormányzatát biztos kezekkel vezetni, de az autonómiajok útján fejlődésre hivatott törvényhatóságok közérdekeit felismerve s azokat hathatós befolyásával ápolva a közbizalom legzebb s legdíszesebb diszkörében tándólik.

Vármegyém közönségének kifejezett e bizalmával szemben bizalmat várunk mi Méltóságod részéről is, hogy ekként egymást kölcsönösen megértve, az együttműködés garanciáival felvértezve szolgálhassuk a közérdek előmozdítását; mely érdekében egy köteleességtudó tisztikar buzgó közreműködéséről biztosíthatni méltóságodat kedves kötelességem.

Midőn végül kívánom, hogy Méltóságodnak mai nappal megkezdendő főispáni működése Méltóságodra örömteljes s e vármegyére áldást hozó legyen, felkérem Méltóságodat, hogy ősi szokáshoz képest velünk az ünnepélyes Veni Sancten részt venni méltóztassék.

Isten hozta, Isten tartsa Főispánunkat.

Eljen!

Erre a főispán meghatva mondott köszönetet, kifejezve, hogy az előlegezett tündető órációk nem őt, aki még ezidőszáig ismeretlen a vármegyében, hanem állását illetik; de biztosítja a vármegye közönségét, hogy a közügynek híve, a törvényeknek lelkiismeretes, de egy-szersmind méltányos végrehajtója lesz, programját röviden jelezve, még egyszer azzal a kijelentéssel fejezte be többszörös eljenzésekkel megszakított beszédjét, hogy nézeteit és tevékenységi programját lesz alkalma a mai napon bővebben is kifejeznie.

A Veni Sancte.

Fél 10-kor a főispán festői képet nyújtó kísérettel vonult be a róm. kath. templomba. A honti küldöttség Bolgar Endre alispán vezetésével, a nógrádi tisztikar és megyebizottsági tagok élén Scitovszky János alispánnal fényes diszmagyar-öltözöttek követték a főispánt. A diszmenetet a bíróságok, hatóságok és a honvédtisztikar egészítették ki s tették valóban imponanssá. A Veni Sancte-t Hottovinszky Károly eszperes-plebános celebrálta fényes segédlettel. A mise alatt polgári iskolai fiatal leányokból szervezett énekkar gyönyörű énekeket zengett a kóruson. Szép és megható volt Szkladányi Anna kisasszony szóló-éneke is, aki Cherubininak «Ave Maria» című remek énekét művészi felfogás- és érzéssel adta elő. A «Veni Sancte» után a diszmenet a Fő-utczán nagy-

számú közönség sorfala között vonult vissza a megyeházába.

A beiktatási diszkögyűlés.

A beiktatási diszkögyűlést 10 és fél órakor Scitovszky alispán a nagyszámban megjelent megyebizottsági tagok és a honti küldöttség szívvel üdvözölése után nyitotta meg, a jegyző-könyv hitelesítésére Pajor István, Balás József és Fáy Árpád urakat kérés fel. Majd a főjegyző felolvassa a folyó évi szeptember 20-án kelt kinevezési levelet, mely szerint gr. Degenfeld Lajos főispán ezen állásától hű és buzgó szolgálatainak elismerése mellett saját kérésére felmentetett s helyébe Rudnay Béla Hontvármegye, valamint Selmecz- és Bélabánya város főispánja ideiglenes minőségben Nógrád-vármegye főispánjává kinevezetett.

Ö Felsőnének eme kinevezési oklevele hódolattaljesen tudomásul vétetvén, elhatározta a kögyűlés, hogy Balás Antal előnktele alatt az új főispán küldöttségileg hívassék be. A küldöttség tagjaiul felkértek: gr. Pejacsevich Arthur, Sréter Alfréd, br. Andreánszky Gábor és Fáy Árpád urak.

Rövid várakozás után Rudnay Béla főispán magyar diszruhában megjelenvén, Tihanyi Ferencz főjegyző előolvasása mellett kifejezés-teljes határozott hangon az előírt főispáni esküt leteszi. Az esküt a közönség felállva hallgatta végig s annak elmondása után lelkes eljenzés hangzott fel.

Az eljenzés lecsillapultával Rudnay Béla elfoglalja főispáni széket és a következő főispáni székfoglaló-beszédet mondta el:

Tekintetes köztörvényhatósági bizottság!

Legyen az első szó a köszönet szava, mely ajkaimról ezen főispáni széket elfoglalása alkalmával elhangzik, a köszönet Nógrád-vármegye tekintetes közönségét illeti, mely nagyérdemű közönség a rokonszerv jól eső nyilvánulási között fogad és iktat be a főispáni székbe; ezen szíves fogadtatást annyival többre kell becsülnöm, mert hiszen hosszú időkre visszatekintőleg a vármegye legkitűnőbb, legelőkelőbb fiait alkett mindenkor a ma általam elfoglalt díszes helyen, kik nemcsak a vármegye közönségének voltak — tölem előtölég — kimagasló tagjai, de érdemekben is messze fölöttem állottak.

Azonban idegen voltomat, az érdemek hiányát és képességeim gyarlóságát pótolja a tekintetes közönség szemében is a királyi akarat, mely az országos törvények legfőbb őre és végrehajtója és mely legmagasabb akarat kegyelmes rendelkezéssel engem ide rendelt, hogy itt a kitűnő elődök példáját követve, a királyi szándék szellemében és a kormány által vallott iránynak megfelelően vezesse ezen köztörvényhatóságnak a trón és a haza dicsőségére, a

TÁRCZA.

Öhajtság.

Nincs mit várnom, nincs mit kérnem,
Alkonyára hajlik életem,
Első tanyám bár házagot lát,
Nem irigylem senki dolgát.

Kégyelem, fény — és ismeretlen
Kisérletbe nem hoz engem,
A rokonszerv és barátod
Nem adott szó, hogy beváltásik.

B rossz nyelveknek maradásán,
Nincs ok ró, hogy lelkeim bánata,
Nyugalommal edrom, míg a
Haldé életem megzaklatja.

Van még is egy öhajtságom,
Harcos less kén — más pillágon:
Sírmba, és egyet kérem:
Senki dőke ne keltessen!

Herkules a válaszában

HA: HEVESI RÓD.

Néhány nappal karácsony előtt történt. A szerkesztőm rám meresztette zavaros színű szemét és kiadta a szigorú parancsot:

— Borongó úr, írjon tárczát!

En is, habár akkor még nem voltam szerkesztő, ijedten meresztettem ki a szememet.

— Tarczát írjak? — hebegtem.

— Igen. Még pedig egy fél óra alatt. A metór várja már a kéziratot.

— Tarczát egy fél óra alatt? — kérdem újból, elhűlve ezen a szokatlanul szigorú parancson.

— Nos és talán ön nem is volna képes arra? Ön, egy Borongó?!

— De kérem, vetém ellen, mi az istennyiláról írjak én egy jó tárczát, mikor nincs egy egészséges gondolat sem az agyamban?

— Hát írjon rosszat. Csak írjon.

Felsőhajtottam! Eszembe jutott egy szörnyű gondolat.

— Bántja valami a szívét? — kérdezte részvétellel a szerkesztőm.

— Igen, egy bús elegia.

— Menjen a pokolba az ön bús elégiáival. Kell is nekem az ön verse! Nekem tárcza kell, nem limonádé.

Tekintetem e perczen véletlenül lapunk főmunkatársára, az «ollóra» tévedt. A szerkesztő észrevette.

— Csupán eredeti dolgozatokat veszek fel a karácsonyi számra. No de lásson hozzá, Borongó úr, a kitűzött határidő veszedelmesen közelít.

— Hát miről írjak, mikor nem tudok semmi érdekességet? Vagy arról írjak talán, hogy már két hónap óta nem kaptam fizetést!

— Borongó úr, ön egy nagyon prózai férfi. Önnek mindig olyan megvalósíthatatlan tervei vannak! Írjon a szerelemről, ha másról nem tud...

— Nem vagyok szerelmes. Dühös vagyok! — Annál jobb. A dühös újságíró mindig jobb tárczát tud írni, mint a szelíd újságíró.

— De én a lehető legdühösebb vagyok!

— Még jobb. A dühös újságíró feldühödött pillanatában mindenfélét ősszír: vezércikket, tárczát, apróságot, újdonságot, kritikát. Ön kezdje a tárczán.

— Uram, legyen kegyelmes irántam! Tekintse leendő gyermekeimet és ne kívánja, hogy ebben a félig berúgott állapotban még tárczát is írjak!

— Mit? — kláltá a szerkesztőm — ön be van rugva?!

— Sajnos, igen.

A szerkesztő szinte magánkívül borult a nyakamba.

— Oh hisz ez pompás, kitűnő, remek! Egy dühös író, aki még hozzá be is van rugva! Nagyszerű! Barátom, ön egy szerencsés fickó.

— De kérem...

— A magyar újságolvasó közönség két hétig csupán az ön tárczájáról fog beszélni. Egekig fogják önt magasztalni! Meg lesz alapítva a jövője!

Ez az utolsó érv hatott. Megtörtén hebegtem: — Legyen meg az ön akarata... Egy fél óra múlva meg lesz... Elküldhetnek érte...

— Tudtam, tudtam... dörzsölte örömeiben a kezét az én szigorú szerkesztőm.

És én hozzáfogtam a tárczaírásához. Egyik betűt a másik után vettem a hosszú «kutya-nyelvekre».

vármegye és a köz javára, valamint a törvények végrehajtására irányuló alkotmányos működését és munkálkodását.

A fényes nevű elődök után én nem a hatalom szavával kívánom a fényt pótolni és nem kicsinyes ügykedéssel igyekezem majd a sikereket magam részére biztosítani; — a vármegye közönségének érzelmei azok, melyeknek megnyerésére törekedni fogok és vágyam, hogy egymás jó célzatairól kölcsönösen meggyőződve, egyetértve, intézzük ezen vármegye sorsát, haladását és népének boldogulását.

Hogy kölcsönös jó szándékainkat felismerjük, ehhez első sorban szükséges egymás megismerése és különösen nézeteink és céljaink megértése, a megismerésből és megértésből származik a jó viszony, melyet létesíteni és tölem telhetőleg ápolni melegen óhajtok. Amde már eleve legyünk meggyőződve kölcsönös jó szándékainkról; mert csak mások érzelmeit és nézeteit tisztelve, ellentétes érzelmeiket lehetőleg féken tartva és a tiszteletről méltó ellentétes nézetekhez a lehetőségig közeledve, lehet a közpályán sikerrel működni, valóban nem csak parlamentáris alkotmányos élet nem képzelhető mások érzelmeinek és nézeteinek tiszteletben tartása nélkül, hanem az ember társadalomban is alig találja meg a helyét az, ki csak gáncsolni tud, ki mások nézetei iránt mindég türelmetlen és azt hiszi, hogy csak a saját álláspontja a helyes, az üdvös.

A most mondottak kapcsán, bár nem szándékozom a mai alkalmat politikai irányu fejtegetésekre felhasználni, legyen szabad mégis arra kiterjeszkednem, hogy sajnos, utjabban, főleg az egyházi politikai reformok benyomása alatt vannak, kik nagyon is bangoztatják a közállapotokkal való elégtelenségüket és ezek azt vélik, hogy csak a létező minden, vagy legalább is legtöbb állami intézménynek, valamint a magyar állam által követelt józan szabadelvű iránynak teljes megsemmisítésével lehetne oly viszonyokat teremteni, melyek mellett elégedettké válhatnának, ezek azon józan, hazafis, kipróbált értemi osztály kezéből, mely századokon keresztül vezetett és új derék elemekkel folyton erősödve bölcsen és morálcikellen ma is vezeti az ország közügyeit, a vezérszerepet ki óhajtanak ragadni és készek céljaikért az államot alkotó és fenntartó legbecesebb intézményeket a közbékét, sőt a nemzeti egységet is kockáztatni céljaikért; amde olyanoktól, kik csak az állam fennmaradását és a közegényi szabadságot biztosító legbecesebb intézmények megsemmisítésével vélik a közboldogulást biztosíthatni, ne várjunk mi az államra, a közre nézve hasznos működést, óvjuk ezektől a népet, mert azok, kik minden létezővel elégedetlenek, rendszerint maguk sem tudják, hogy mit állítanak a létező helyére és ha tudják, ugy aligha képesek kiszámítani az általuk

óhajtott intézmények és viszonyok következményeit és a közbékére való hatását.

Nagy jelentőségű állami alkotások, az egyházi politikai törvények életbe léptetésének idejével esik össze itteni működésem megkezdése és örömmel kell kiemelnem, hogy a törvények minden legkisebb rázkódattatás előidézésénélkül mennek át a gyakorlati életbe, mindez állami intézményeink szilárdságát, a nép józan értelmességét és érettségét, valamint az állami törvények iránti tiszteletet bizonyítja, de elismeréssel látjuk azt is, hogy az egyházpolitikai törvények által magát leginkább sértettnek vélt római katolikus egyház főpapsága, valamint a többi országok egyházak fölhatóságai is tiszteletről méltó hazaszeretet és mérséklet példáját nyújtják hűveinknek.

Tisztelet Törvényhatósági Bizottság!

A vármegye ügyeinek vezetését illetőleg folytatni kívánom azon irányt, melyet nagyerdemű, köztiszteltben és szeretettben állott elődöm gróf Degenfeld Lajos úr követett, értem ez alatt azt, hogy a vármegyei köztörvényhatóságnak és szerveinek önkormányzati és egyéb jogait tiszteletben fogom tartani, hogy a közönség közigazgatási, kulturális és közgazdasági érdekeit tölem telhetőleg fogom szolgálni és kész vagyok a közjába nem ütköző törvényes egyéni érdekeket is lehetőleg támogatni.

A közigazgatási szervek közül leginkább a községi igazgatás ellen hangzik országszerte panasz, mely panaszok főoka az, hogy nem tudjuk eléggé a községi közegek eljárását ellenőrizni, ezen ellenőrzést fejleszteni és hatályosabbá tenni egyik főfeladatunk leendő.

A törvények pontos végrehajtására kiváló súlyt kívánok helyezni, de amennyire megkövetelem másoktól a törvények megtartását, épen ugy-magam sem fogom azokat megszegni.

Talán fölösleges is bangoztatnom, hogy azokkal tartok, kik a közigazgatás állami rendezését mielőbb megvalósítani kívánják, az új rendezkedés azonban csakis az elméleti tudomány és a gyakorlati élet, az állami és a helyi igények alapos ismerete, valamint anyagi és szellemi képességünk kellő figyelembe vétele mellett lesz sikerrel megvalósítható és ha akár a tudomány által elfogadott elveket, akár pedig a tényleges viszonyokat vagy a rendelkezésre álló szellemi és anyagi erőket figyelmen kívül hagyjuk, akkor a törvényhozási alkotás sem jó, sem hosszú életű nem lesz. Kell továbbá, hogy az új rendszer is szabadelvű alapon jogfosztás nélkül épüljön föl, mert tévednek azok, kik azt hiszik, hogy a jogokat egyszerűen meg lehet szüntetni, azokat el lehet kobozni és egy mesterségesen kidolgozott szervezettel lehet pótolni a létezőt, az új szervezethez, a mostaniból folyóknak, a jogokat tiszteletben tartóknak egyszerűnek és nem mesterkéltnek kell majd lennie, mert a közigazgatásban épen ugy, mint

egyáltalán a közéletben minden léren a megterhelhetőség útján lehet csak sikereket elérni és a jó állami igazgatás első sorban hasonlítható egy jó géphez, mely minél egyszerűbb, minél áttekinthetőbb, annál inkább felel meg céljának, annál könnyebben kezelhető.

Köszönettel kezdettem, köszönettel végzem, melegen köszönöm Hontvármegye- és Selmecsbélabánya sz. kir. város köztörvényhatóságának, hogy küldöttségeik útján ezen reám nézve ünnepélyes alkalommal engemet felette megtisztelő módon itt megjeleni szívesek voltak.

És most, midőn még a tekintetes vármegyei közönség, valamint a mélyen tisztelt alispán ur vezése alatt működő tisztikar szíves támogatását kikérem, elfogalva immár a főispáni széket, felkérem, hangtorlássák velem együtt:

Eljen a király

Eljen a baba

Eljen Nógrád vármegye közönsége.

A főispáni beszéd, mely valóban remeke a tömör eszmék- és gondolatoknak, többszörösen megeléjenzetett.

Ezt követte Tihanyi főjegyzőnk klaszszikus üdvözlő beszéde, mely is szóról-szóra a következő:

Méltóságos Főispán ur!

Fogadjá Méltóságod, mintó császári és apostoli királyi Felsége által legkegyelmesebben kinevezett főispánunk, Nógrád vármegye közönségének tiszteletteljes üdvözlését, melylyel egyidejűleg Méltóságodnak egy szívből jövő „Isten hozott!”-at mondunk.

Méltóságod vármegyénkbe nem mint idegen jött; mert nemcsak személyesen volt már Méltóságodhoz több ízben szerencsénk, de a szomszéd- most már a kellemes personal és unio folytán testvér-Hontvármegyéből hozzánk is átszállott a kitűnő főispán hire; tudjuk azt Hontvármegyéből is, hogy vármegyénk kormányzata erős, de igazságos kezekre bízott; tudjuk, hogy Méltóságod szigorú öre hazánk szentesített törvényeinek s azért Méltóságod nemcsak a magas állását megillető tisztelet, hanem kiváló egyéni tulajdonainál fogva ennek a közönségnek bizalmától is környezetben foglalta el a főispáni széket.

Vármegyénk kulturális történetének talán legfontosabb szakában vette át Méltóságod ennek a vármegyének kormányzatát; értizetek törekvése mostanában fog megvalósulni, értizetek reménye most közeledik a teljesülés felé, óriási áldozatok most fognak gyümölcsöt teremni, most derül vármegyénk közvagyonosodásának hajnala. Helyi érdekű vasutaink most vannak építés alatt, a millennium alkalmából térbbe vett alkotásaink most létesíttetnek. Mi azonban teljes bizalommal tekintünk e reánk nézve annyira fontos korszakban Méltóságod kormányzata elé, mert tudjuk, hogy kiváló jeles férfiak

Irtam gyorsan, lélekszakadva. Az izzadság csak úgy csurgott homlokomról. Egyszerre beállított az újságírók réme, a szedődnas.

— Kirek készirat. A mettőr úr nem tudsz összeállítani a lapot.

— Jól van Hanzi, mindjárt meglesz. Addig ülj oda a sarokba és halgass.

Hanzi a sarokba ült, én gyorsan irtam tovább. Épen midőn hősímet utólerétek üldözői a válaszüton, toppant be a szerkesztőm, vigan fűtyörészve a Tarara-bumm-díjeit.

— No, készül-e a tárcza?

— Mindjárt készen is lesz.

— Helyes. Gyujtson rá.

— Mire?

— Furesa. Hát a szivarjára.

— Sajnálom, de a fizetésemből nem telik szivarra.

— Már megint a régi nótát fujja? Borongó úr, ön egy javithatlan szikó. Gyujtson rá az enyémről.

— Köszönöm.

— Mi lesz a tárcza czime?

— „Herkules a válaszüton”.

— A czim igen érdekes. Csak a tartalma ne legyen komisz.

— Ennél a szivarnál semmiesetre sem lesz komiszabb.

— Ajándékesikónak nem nózik a fogát. Különböztet irhat vezérezkiket is, ha akar a rossz szivarokról.

— Hogyis ne? Talán azt is a karácsonyi számra?

— Miért ne? A czikk alá odairja a nevét. Bizton hiszem, hogy az ön kedveért a minister rögtön jobb Wekerléket hoz a forgalomba.

— Hívóké a mennyek országa. Én nem hiszem.

— No de írjon. Valami tragikus módon fejezze be a tárczát.

— Golyót röpítsek Herkules agyába!

— Nem. Az nagyon közönséges halál.

— Vízbe ugrassam?

— Az sem helyes megoldás. Egy bibliai hóst másképp kell kivégezni.

— Merget itassak meg vele?

— Ne tegye. Az orvosok mindjárt gondoskodnak ellenszerről.

— Hát akkor mi az Isten csudáját csináljak vele?

A szerkesztőm néhány pillanatig gondolkodott. Aztán hirtelen elém állott.

— Meg van. Itasson meg vele két liter valódi spirituszt és gyujtsa meg.

— Herkulest?

— Ejh, dehogy. A spirituszt!

— De hisz' akkor összeégetem a torkát!

— Nem tesz semmit.

— Herkules jajgatni fog fájdalomában.

— Hadd jajgasson. Mit törődik ön az ő ordítászával?

— De kérem, a közönség figyelmessé lesz reá.

— Vezesse ki a pusztára. Ott nem fogja senki hallani jajvezékelését.

— Jól van, legyen szerkesztő úr akarata szerint. Irtam gyorsan tovább és dühösen szidtam magamban a szelelni nem akaró szivaromat.

Egyszerre elém áll a szerkesztő:

— Hol van most Herkules?

— Kint a mezőn.

— Mit csinál?

— Bujdosik üldözői elől.

— Megtalálják az éhenkórászok?

— Azt még nem tudom.

— Ne engedje. Bujtassa el egy sűrű bokorba.

— Elbujtattam.

— Nem látja őt senki?

— Senki.

— Jól van. Vegye elő a spirituszt.

— Majd később.

— Miért e halogatás?

— Hadd tépelődjék előbb a legyőzött hős az öngyilkosság eszméje felett.

— No csak röviden.

— Meg van. Már nem tépelődik. Határozott már sorsa felett.

— Derék Herkules... Issza már a spirituszt.

— Igen. Fanyar pófával.

— Nem tesz semmit. A fő az, hogy megigya az egészet.

— Megitta.

— Jól esik neki?

— Nem mondhatnám. Szörnyen forgatja a szemeit tőle.

— Csak hadd forgassa. Most pedig gyorsan elő a gyufával.

egyik nagy tulajdonsága az, hogy működési körök kiterjesztése által munkásságát is hatványozódik, és hogy két vármegyei és egy városi törvényhatóság kormányzatának nagy munkája nem súlyosodik méltóságod vallaira oly nehezen, hogy gondossága ezek mindenikére egyaránt ki ne terjeszkedjék; tudja azt Nógrád vármegye községe, hogy méltóságod mind a három törvényhatóságnak megértve szíve dobogását, egyaránt fogja óvni, méltányolni és érvényre jutatni jogos kívánságait.

A tisztikar Méltóságod böles kormányzata alatt azon biztos tudatban, azzal a megnyugtató meggyőződéssel fog szolgálni, hogy míg Méltóságod egyrészt igazságos bírának és méltányos főnöknek lesz, úgy másrészt ismerve a vármegyei tisztviselők nehéz helyzetét — kegyes támogatásátőlünk sem főfelé, sem lefelé megvonni nem fogja, s hogy ezt, valamint Méltóságod magas meglegedését erélyetlen ügybuzgalom- és lankadatlan szorgalommal kiérdemeljük, mindnyájunk főlökrekrését képezzük. Isten tartsa, Isten éltesse Méltóságodat!

Bíjen a főispán!!

Majd dr. Pulszky Ágost állott fel s a vármegye közönsége nevében, eszmedüs beszéddel üdvözölve az új főispánt, indítványozta, hogy a főispán remek beszéde, valamint a főjegyző üdvözlése, egész terjedelmükben jegyzőkönyvbe vétesse.

A közgyűlés vége a főispán, dr. Kossaczky Arnold, vármegyei alügyészt s lapunk kitűnő munkatársát, tiszteletbeli főügyészsze nevezte ki, aki is a hivatalos esküt Nagy Mihály, tb. főjegyző és első aljegyző előolvasása után, a közgyűlés színe előtt nyomban letette.

Ezzel a diszkojgűlés déli 12 óra felé véget ért s a lelkesen megjelenezett főispán által befejeztetett.

Tisztelgő küldöttségek.

Lapunk szűk kerete nem engedi meg, hogy a főispán előtt tisztelgő küldöttségek vezetőinek üdvözlő beszédét, valamint az azokra adott főispáni válaszokat szó szerint közölhessük, csakis a küldöttségek sorrendszerű megjelenésére szorítkozhatunk s kiemeljük, hogy a főispán által rögzített válaszok s az azokban történt megnyilatkozások, a legnagyobb rokonszenvet és bizalmat keltették az új főispán iránt.

A tisztelgő küldöttségek sorát Bolgár Endre alispán vezetése mellett a fényes hontvármegyei deputáció nyitotta meg. Bolgár igen szép és talpraesett beszéddel üdvözölte a főispánt, kérve őt, hogy habár az új főispánsággal teendő három törvényhatóságban fognak megosztani, tartsa továbbra is oly figyelemben és abban a szeretetben Hontvármegyét, mint eddig tartotta. Rudnay hosszabb, szép beszédben válaszolt a hontiaknak s biztosította őket to-

vábbi odaadó munkásságáról, melyet Hontvármegye érdekében továbbra is kifejtetni kötelességének ismerend.

A nógrádmezei tisztikar Seitovszky János alispán mutatta be, melynek minden tagjával a főispán kezet szorított.

Ezt követte a római kath. klerus tisztelgése, ennek szónoka Hottovinszky Károly b.-gyarmati esperes-plebanos, aki rövid, de velős beszédben biztosította a főispánt arról, hogy a római kath. klerust hazafiság dolgában utólrhetik ugyan, de felül nem mulja senki sem. A főispán kifejezte azt, hogy ő mindenkor vallásos ember volt és hön szereti vallását, mely tisztelettel viseltetik a római kath. klerus iránt, de különösen hangsúlyozta és kérte a klerust, hogy a magyar alkotmány iránti tiszteletet továbbra is apolják kebleikben és hassanak oda, hogy a nép az új törvényeket tiszteletben tartsa s azok ellen ne lázítassék.

Majd a kétrendű protestáns egyházi és világi tagok fényes küldöttsége jelent meg és Baltik Frigyes püspök vezetése mellett tisztelgett a főispán előtt. A püspök rokonszenves és a magyar hazafiság által áthatott beszéddel üdvözölte a főispánt, aki válaszában, római katolikus léttére, dicsérő, majdnem magasztaló hangon emelte ki a protestánsokat, akik összes kultur-intézményeiket maguk erejéből megteremtve, azokat jóformán minden segély nélkül tartják fenn s autonómiájuk körében a haza iránti szent szeretetet nemcsak híven apolják kebleikben, hanem nemzetiségi hveik igazító elemeit a legerőteljesebb intézkedéseikkel nemcsak feken tartják, de azok megtorlásáról sem feledkeznek meg.

Az izraeliták küldöttsége Deutsch József b.-gyarmati főrabbi vezetése mellett jelent meg a főispán előtt. A főrabbi gondolattaljes, szép beszéddel mondott el, igaz, nem a legjobb magyarsággal, de annál hazafiasabb érzelmekkel. Rudnay főispán az izraelita küldöttség előtt kijelentette, hogy iparkodni fog, miszerint az izraelitáknak a törvény előtti egyenlősége minden irányban biztosíttassék, kérte őket, hogy a magyar hazafiságot apolják és terjeszszék, különösen hangsúlyozta azt, hogy a magyar nyelv megtanulására és terjesztésére nagy gondot fordítsanak, mert ezáltal is bizonyítékot fogják adni annak, hogy a hazának hű fiait akarnak lenni.

A kir. törvényszéket, járásbírószágot, ügyészséget s Kovács Ferencz kir. tanácsos, Losonczy és Sztanyavszky Géza, b.-gyarmati kir. közjegyzőket, Kray István, kir. törvényszéki elnök mutatta be, tisztelgő beszéddel.

Az ügyvédi kamarát Balás József, aki arra is kérte a főispánt, hogy a békét állítsa helyre.

A tanügy férőit, az iskolaszékek elnökeit, a tantestületek tagjait Jankovich György, kir. tanfelügyelő mutatta be, szép üdvözlő beszéddel.

del. A főispán, mint aki egész életében behatóan foglalkozott a kultúrával, hosszabb beszédben köszöntö meg a tisztelgést.

A honvéd tisztikar Turczér Imre, mostani zászlóalj-parancsnok vezette a főispán elé és katonásan üdvözölte. A főispán melegen köszöntö meg az üdvözlést.

Tisztelgetek továbbá a m. kir. posta- és távirda részéről ennek főnöke Fertsek Gyula.

Az allami anyakönyvezetők szintén külön tisztelgetek Horváth Lajos ker. felügyelő vezetésével. A felügyelő úr jól átgondolt üdvözlő beszédben kiemelve, hogy a közigazgatás keretében csak imént beillesztett ez új intézmény, erős életével táplálja a liberális szellem és hazafias törekvést, mely azt életre kelté; az anyakönyvezetők pedig a kötelező teljesítésére irányult, szilárd elhatározással vállalkoztak arra, hogy a korszakalkotó vívmánynak életképességét, a gyakorlatban bebizonyítsák. Ámde, hogy a nagy figyelmet és törhetlen erélyt követelő feladatot sikeresen megoldhassák, számitaniok kell a vármegye lelkes közönségének hazafias támogatására és a vármegye élén álló, széles látkörű, vezető-szellem vőpajzsára.

A főispán úr válaszában hangsúlyozta s az anyakönyvezetőknek különösen is lelkükre kötö a legnagyobb figyelmet és tapintatot, melyet az allami szempontból oly fontos új intézmény gyakorlatánál, a nép irányában követniük kell. «Szeressük — ugymond — a népet, miként az minden jó közigazgatási tisztviselőnek első kötelessége; a nép aztán tapasztalva a szeretetteljes, jó bánásmódot, csakhamar könnyen meg fog barátkozni a most még szokatlan intézménnyel.» Különbözn pedig készséges támogatásáról eleve is biztosította a felügyelő urat és munkás osztályosait; kikkel a bemutatásnál a főispán egyenként kezet szorított.

Kiváló figyelmet keltettek Losoncz r.-tanácsú város, B.-Gyarmat, Szécsény és S.-Tárján nagyközségek üdvözlései. Losoncz városának küldöttségét Török Zoltán polgármester vezette; igen ékesen és okosan beszélt, nem kegyeket kért, de igazságot és méltányosságot s kifejezte, hogy Losoncz a magyar kultúra végvárosa s ezért erre nagy súlyt kell fektetni s minden oldalról támogatni, hogy hazafias misszióját teljesíthesse. Rudnay főispán megfelelő, hosszabb szép beszéddel emelte ki a városok kultur-misszióját s biztosította Losoncz város közönségét, hogy a haladó város érdekeit mindenkor szíven fogja viselni.

B.-Gyarmat nagy küldöttsége nevében Reményi Károly, városbíró üdvözölte a főispánt igen szép beszéddel. A főispán hosszabb beszéddel méltatta a városi küldöttséget, különösen kiemelte azt, hogy főgondját fogja képezni a székvárosnak minden irányú fejlesztése és mivel tudja azt, hogy B.-Gyarmaton

— Igen ám, ha volna nála.
— Muszáj lenni. Tegyen a köntösebe néhány szálát... Benne van már?
— Igen.
— No most gyújtsa meg.
— Nem lehet, nagyon fúj a szél.
— Egy írónak minden lehetséges. Állítsa meg.
— Megállítottam.
— Elűlt a szél?
— Tökéletesen.
— Szélcsend van?
— Igen. Gyönyörű idő van. A paesirta vígan énekel a bokrok közt.
— Helyes. Most a legjobb alkalom. Gyújtsa meg hamar a gyufát és nyelje le.
— En?
— Dehogy! Herkules.
— De hiszen az már lenyelte!
— Nagyon jó. Ég-e már a gyomrában.
— Még nem.
— Kár. Miért késik?
— Nem volt valódi a spiritus.
— Átkozott szeszmonopolium! De talán mégis meg fog benne nyuladni?
— Meg.
— No hála Istennek! Mit csinál most Herkules?
— A gyomrát fogja és szidja a regálherlot.
— Csak hadd szidja. Annak úgy sem árt meg semmi.
— Gyorsan irtam tovább. A szerkesztő pedig dőldögálta magában kedvenc notát.

— No éle-e még Herkules?
— Vonaglik. Hosszu körmeivel a földet vágja.
— Pompás helyzet. Sokáig fog a haldoklásra tartani?
— Ót első perc és kilencez másodpercig. Már alig tud mozogni.
— Helyes. Minden jóra való öngyilkos gyorsan hal meg. Mit csinál most az amice?
— Most még egyet rug.
— Az utolsót?
— Azt hiszem, igen.
— Akkor béke poraira... Többet ne törődjék vele.

Azál odafordult a szundikáló Hanzihoz:
— Nesze, kölyök, vidd a — kéziratot!

Két Kray Jakab.

Történelmi elbeszélés VITÁUS MÓRTÓL (Folytatás)

Guidó megint hallgatott; végre felérték a hegy csúcsára, előttük állottak az égbe kapaszkodó Kárpátok, mintha bizonyos méltósággal üdvözölték volna a jötteket, megragadó látvány volt az, még a kapitánynak is tetszett.

A Kárpátok előtt nagy füstgomoly volt látható, — micsoda füst az ott? kérdé a kapitány.
— Ha szemem nem csal, Kézsmárk úgy látszik, lángban van.

— Akkor Heiszler ott lesz, oda kell sietnünk és a hegyről, bár itt is terhes volt az út, mégis sebesebben haladhattak.

Szent-András volt az első falu, a hová ériek, miután egész nap küzdöttek a rossz utakkal, nemcsak a ló, de ők maguk is ki voltak merülve, éjjelre ott kellett maradniuk, úgy parasztviskóba kaptak szállást, Guidóra ráparancsolt a kapitány, hogy a ló ellátásáról gondoskodjék, mert ha baj lesz, ő vele is úgy fog elbánni, mint azt minden rebellis megérdemli.

— Pihenjen a futár, úgy látszik, hogy a gyorsaságnak nem volt nagy hive, keressük fel Heiszlert.

Heiszler Lőcsén nem boldogult, Kézsmárk alá sietett, Scholcz Péterrel 1709. december 8-án már Kézsmárk előtt táborozott. Felhívta az előjáróságot, hogy a város kapuit nyissák meg, mint már tudjuk, azok ezt megtagadták, erre Heiszler nagy dühbe jött, azonnal kezdte a várost lövetni és gyújtó-kanócokat dobott a városba.

Kray Jakab társával a védők élére állt, a polgárság utasításuk szerint cselekedett, de nem volt kellő felszerelésük, mint a löcseieknek, apró puskákkal, hosszú vasgyúttal tettek ugyan kárt az ellenségben, de végre mégis csak ők húzták a rövidbe, az ellenség betört a város kapuit és bevonult.

Kray és társai a várost otthagynak, a várba húzódtak vissza, sok asszony és gyerek által követve.

A sok síró asszony és gyerek nyivákolása leverőleg hatott a polgárságra; most Heiszler legnagyobb ágyúit szögezte a kapunak, úgy a

egy nagyobb kultur-intézménynek létesítése (ezalatt a főispán a főgymnasiumot érte) máris elodázhatatlan kérdés, minden erejéből oda fog hatni, hogy ez az intézmény mihamarabb megalkotassék.

Szécsény küldöttségét Ruzinkó Antal városbíró, S-Tarján küldöttségét pedig Szilárdy Ödön vezette a főispán elé.

Ezzel a tisztelegések d.-u. 1 óra felé befejeztettek.

A diszebed.

A küldöttségek fogadtatása után 250 terítékű diszebed következett, melynél a legkedélyesebb hangulat uralkodott. A harmadik fogásnál fel-emelkedett helyéről s utána mindenki, a főispán s lelkes szavakban üritett a Felsőgeért a királyért s a királynéért pohárt. Majd a vármegye főjegyzője kelt fel s viharos éljenzések között éltette a főispánt, aki nyomban Nógrádvármegye közönségeért emelt poharat. Scitovszky János alispán br. Jeszenszky Sándorhoz intézte szavait Hontrádvármegye s Selmech-és Belsőbánya városok küldöttségét, Huszár László Scitovszky János alispánt, (nagy éljenzések), Bolgár Endre Hontrádvármegye alispánja Nógrádvármegye közönségét, Sréter Alfréd gr. Degenfeld Lajost, (még nagyobb éljenzések), Szitnyai József Selmech polgármestere a főispánt, Jakabovics József törvényszéki bíró Nógrádvárm. tisztikarát, dr. Kossaczky Arnold Szontagh Pál v. b. t. tanácsost, Laszkáry Gyula főrendiházi tag az összetartást, Pajor István kir. tanácsos dr. Pulszkyt, Horváth Danó Sréter Alfrédet, Szontagh Pál a főispánt, Valihora főesperes a főispánt, dr. Kossaczky Arnold a hazafias kath. klerust stb. éltették.

A szabadelvű párt megalakulása.

A mit múlt számunkban jeleztünk s a mivel szemben örömről fejeztük ki: immár tényre vált. A szabadelvű párt megalakult vármegyénkben.

A meghívás teljes sikert aratott. A vármegyeének nagytermét a fényes nevet viselő mellett ott láttuk a vármegyeének mindazon fiát, aki nem kapkodva üres velleitások után, nem rohanva fényes, de a reakció mezébe burkolt jelszavak után, a szabadelvű irányt valja egyedül vezetőjével s azon párt mellé sorakozik, mely ez iránynak tántorítlanul szolgálva állami életünk fejlődésének előbbre vitelére döntő tényezőként hatott s annak megerősödését, megszilárdulását hozta létre s teremtetette meg.

Lehetővé kellett tenni azt, hogy a szabadelvű párt elvei, — a megindult reactionárius mozgalom megakadályozásával — győzelemre

juttassanak e vármegyében is, az egész vonalon. Ezt mondotta a pártgyűlés nagyenergiájú elnöke: Szontagh Pál. Valóban bölcs s nagy jelentőségű szavak, melyekben benn van minden, amit a gyűlés akar s amit célul maga elé tűzött. A politikai élet küzdelmeiben megedzett államférfi ajkairól elhangzott eme szavakban több van ama — természetes — kíváncsalomnál, hogy a szabadelvű párt elvei diadalhoz eljuttassanak, van azokban hadüzenet, de van mély intelem is. Órakodjunk a hamis prófétáktól, a hamis jelszavaktól, melyek ma a politikai élet terén mindenütt felburjánznak s az álliberalizmus köpenye alatt párttá tömörülve a szabadelvű párt által elért sikereket elég könnyelműen kockára vetni igyekeznek. Álljunk ki, szegüljünk ellen ez áramlatnak, mely egyenesen a reakció karjaiba kergetne bele s haladásunkat, küzdelmek árán elért sikereinket értidekre vetné vissza.

Sorakozzunk a tiszta szabadelvűség zászlaja közé, csatlakozzunk ama párthoz, mely e nagy elv szolgálatában áll s maga mellett — husz esztendő alatt is — már annyi mindenféle elnevezésű pártot elbukni, széttörödezni, feloszolni látott, s egy maga maradt meg épen és sértetlenül.

A nemzeti életével összeforrt párt ellen indult meg nálunk is a küzdelem s hogy ez áldatlan harc vezetőknek keze mily messzire nyúlt már, s hogy amaz intelemre mennyire szükség volt, mutatja a gyűlésen tapasztalt ama jelenség, hogy az valóban hű, valóban kipróbált szabadelvű férfiak meggyőződésére is — a pártfegyelem rovásával — hatni igyekezett. Ezt a muló dissonantiát azonban, melynek alapokára s a pártfegyelem s az egyéni meggyőződés kölcsönös viszonyának tárgyalására legközelebb vissza fogunk térni helyes tapintattal sikerült eloszlatni s elébe vágni annak, hogy a gyűlés sikere, az abban hozott határozatok ereje bármily tekintetben is meggyöngyöztessék.

A pártgyűlés lefolyásáról a következő tudósítást közölhetjük szíves olvasóinkkal.

Már 10 óra felé csoportosan lepték el a vármegyeház környékét a pártnak tagjai s türelmetlenül várták a kitűzött időt, melyben a pártgyűlés megnyitandó volt. Félházenegykor a vármegyeház nagytermét sűrű sorokban foglalta

el a közönség s az annak sorait betöltő élénk zsidobangást hirtelen csend váltotta fel, midőn gróf Degenfeld Lajos szólalt meg s a pártgyűlés megalakulása érdekében korelnököül Szakall Ferencet s koregyezőkül gróf Forgách Antalt és dr. Kossaczky Arnoldot ajánlotta.

Szakall Ferenc elfoglalván korelnöki székét, rövid beszéddel üdvözölte a megjelenteket s felhívta a gyűlést, hogy megalakuljon, mire Balás Antal országos képviselő ajánlatára a pártgyűlés elnököül osztatlan tetszésnyilatkozatok között s nagy lelkesedéssel Szontagh Pál val. bel. titk. tanácsost kiáltotta ki s oldala mellé jegyzőül Vannay Ignác kir. tanácsost és dr. Kossaczky Arnoldot választotta meg.

Alkotmányos életünk e nagyérdemű s történelmi névvel bíró bajnoka viharos éljenzések között foglalta el az elnöki székét. Megnyitó beszédében kijelentette, hogy a pártgyűlés vezetésére szívesen és örömmel vállalkozik, mert elérkezettnek látja az időt, hogy Nógrádvármegyében a szabadelvű párt szilárd szervezetet nyerjen s ezzel lejegyzője tegye azt, hogy a szabadelvű párt elvei — a megindult reactionárius mozgalom megakadályozásával győzelemre juttassanak. Szükségnek látja e célból, hogy a szabadelvű párt magát — tisztán elvi alapon — megalakultnak kimondja, s egy központi végrehajtó bizottságot válaszszon s járási bizottságokat szervezzen. Ide vonatkozólag felolvastatja az előkészítő bizottságnak javaslatát s annak elfogadására s határozattal emelésére a gyűlést felhívja.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó beszéd után elsőnek gróf Pejacevich Arthúr szólalt fel, kit az előkészítő bizottság a közp. végrehajtó bizottság egyik tagjává jelölt ki. Mindenekelőtt annak adott kifejezést, hogy a szabadelvű párt elveinek híve, a mit a házassági törvényjavaslatok mellett a főrendiházban adott szavazatával igazol. A központi bizottságba a maga részéről szívesen belép, ha a mai gyűlés azon célból hivatott össze, hogy a vármegyében a szabadelvű párt megerősödjék és szilárd szervezetet nyerjen, — de a személyi kérdések bolygatásába nem bocsátkozik s e térre nem lép.

A felszólalt főrendnek dr. Pulszky Ágoston felelt meg, a nála megszokott yervevel s éles logikával. Kijelentette, hogy a szabadelvű pártnak szervezkedése csupán elvi alapon történhetik, nem pedig különös személyes célok elérése, megvalósítása érdekében. Az elvi szervezkedés folyamánként azonban feltétlenül szükséges, hogy a párttagok solidaritást vállaljanak el minden kérdésben, különben a szervezkedés eredményre nem fog vezetni s üres szó marad. Őva inti tehát a párt tagjait attól, hogy határozatokat külön conventiculumokban hozzanak s a párt határozatai ellenében külön is lekötölezzék magukat. Kéri a pártgyűlést, hogy a személyes kérdések előtérbe tolását

Scholz által megjelölt gyenge falnak, a fal omlott, a kapu recsegett, 1709. december 12-én éjjel a vár is el lett foglalva, Heisler még azon éjjel a város előjáróságát több polgárral együtt elfogatta s vasra verette és tömlőzbe vetette, miután pedig a város még most is lángban volt, azt katonáival és a szabadon levő polgárokkal oltotta.

1709. december 13-án katolikusokból új magistrátust nevezett ki, a tűz eloltása után a katonaság elszállásoltatott. December 15-én este a leégett városháza tanácstermében tanácskoztak az új magistrátussal, kik már előbből a hírségre megeskottettek. Az így kinevezett magistrátushoz azon kérdést intézte, mondják meg öszintén, a városban kik a javíthatatlan rebellisek?

Scholz Péter, mint a magistrátus feje szólalt fel, hivatkozván tisztársaira, kik állítását bizonyítani fogják.

Kézmárc, mint német város, mindig a Felsőge. a német császár híve volt. Hűségében mindaddig tántoríthatatlan, míg Kray Jakab, Toperczer Sebestyén a külföldről haza nem jöttek és idegen tanokkal meg nem mételezték a polgárok szívét; a lakosság meggyőződésében így meg mételezve, megfellekedett a császári hűségről, a bujtozatokhoz Lányi Márton, Roxer Pál, Matyasovszky Dániel, Szakmáry András és Cornides Pál csatlakoztak. Ezentúl ezen rebellisek kör-mányozták a várost, hatalmaskodtak és zsarnokoskodtak a császár hű emberei felett, ugyan-azért ha »Excellentiád a kézmárci polgárokat

a császár iránti hűségben meg akarja tartani, mindenekelőtt e veszedelmes emberektől kell a várost megszabadítani.» Scholz Péter e hazafiatlan beszédét a jelenlevő magistrátus társai nemcsak hogy helyeselték, de bizonyították is. Miután pedig Heisler a Bécsbe tett jelentésére eddig semminemű utasítást nem kapott, régi hatalmánál fogva az elfogottakat maga elé vezette, tudatta velök, hogy a Felsőge a császártól nyert felhatalmazásnál fogva, pallos által fognak kivégeztetni.

Az ítéletet az elítéltek férfias nyugodtsággal hallgatták, sokkal büszkébbek voltak, mintsem hogy könyörögtek volna, csakis egy kérdés volt, az hogy családjaiktól elbűcsúzhassanak, mi azon feltétel alatt meg is engedett, hogy a családtagok a prófusz jelenlétében lesznek bebocsátva s azokkal egy negyed óránál tovább nem beszélhetnek. Miután ezen engedély a család tagjaival közölve lett, legelőször is két fiával Boriska jelent meg. Testben és lélekben meg volt törve a szegény asszony, eljött, hogy búcsút vegyen a legjobb férjéről, a legjobb apától, — a búcsú kínos volt, reá borult az őt mindig boldogító férjére s keservesen sirt, az alatt pedig a két fiú csókolta az apa kezét.

Ne siri kedves feleségem, eddigi együtt élésünk annyi boldogságot nyújtott, hogy az Isten ezen megpróbáltatását is türelemmel kell elviselnünk, nem válok én el tőled örökké, csak egy hosszú út áll előttem, hazán megyek, hová te is követni fogsz, az ismeretlen úton meg

foglak én várni és akkor cselekedeteinkről együtt megünnöszölni a legfőbb bírói szék elé. Kérlek tehát, ne siri, ne sajnálj! addig is mig itt maradsz, fiaidat erényben és bölcsességben nevelj, nevelj őket a szerencsétlen haza szeretetében, mindig kegyelettel emlékezzenek meg apjukról, ki e haza és a szabadság szeretetért holnap meg fog halni; ezután pedig fiaihoz fordult s szölt: Ti pedig kedves fiaim tiszteljétek és szeressétek jó anyátokat, mert most, halálom előtti utolsó percekben is mondhatom, boldog voltam, de boldogságomat csakis anyátok szeretetének köszönhetem, ő volt az én védangyalom, az én nemtőm, őt igazán szeretve, halálom után is engem fogtok szeretni és most Isten veletek, jertek, hadd áldjalak meg, áldásom veletek!

E szomorú búcsúnál némán állt a megtört és még mindig szép asszony, nem sirt ő már, nem voltak könnyei, szíve összeszorult és mikor belépett a porkoláb, hogy elválasztassanak, szíve megsűnt dobogni, összeesett, a fiúk ájultan vitték ki a börtönből s megtörtén vezeték haza, a megzsomorodott anyát, otthon az ágyánál virrasztották, ki mindig magánkívül volt. Végre reggel felé visszatért szabad gondolkodása, könnyei megeredtek, fájdalma némileg enyhült, így állapotában kellett még egy kínos percet át-éreznie, a vár tornyán meghűzták a halotti csend-gyűt.

Keservesen sirt az asszony, sirtak a fiúk, velük sirt a csendgyűt is, mintha ő is fájdalmat érezte volna a fájdalom, agyából kikelt az

mellette, mondja ki a szabadelvű part megalakulását, alapítsa meg: mily magatartást kell követnie az egyes part-tagnak a pártgyűlés határozataival szemben s úgy menjen át a részletekbe.

Bálas József, kit az előkészítő munkát a b-gyarmati járásban pártelnökönek jelölt, utalt arra, hogy ő mindenkor a szabadelvű pártnak volt ténylegesen híve, most is az s az is marad. De nem tartja a párt érdekével megegyezőnek azt, hogy kötelező határozatok hozassanak s a párttagok áldatlan harcra kevertessenek.

Székely Alfréd kelt fel ezután s beszédében hangsúlyozta, hogy őt a pártgyűlésre nem személyes tekintetek hozták, hanem az, hogy a szabadelvű part elvi alapon megalakítások s annak oly szervezet adassék, mely mellett az egyéni nézetnek a parthatározatokkal szemben mindig meghajolnia kell s legalább is a parthatározat ellen ne működjen. Az előkészítő bizottság javaslatát a magáévá teszi.

A gyűlés szavazást kívánt, de névszerinti szavazásra nem került a sor, mert a gyűlés óriási többséggel a javaslat mellett nyilatkozott s ehhez képest határozatilag a következőt mondotta ki:

Az országos szabadelvű part nagy alkotásai a nemzet minden rétegében arra a meggyőződésre vezetvén, hogy e part fenntartása hazánk vitális érdekeivel a legszorosabb kapcsolatban áll. Nógrád vármegye szabadelvű partja magát — tisztán elvi alapon megalakultnak mondja ki.

A part elnöke: Szontagh Pál v. b. titkos tanácsost, a központi végreh. bizottság elnökéül segyszerszind a part helyettes elnökéül: gróf Degenfeld Lajos, tagjaiul a járási és városi bizottságok elnökeit és más elnökeinek kívül: Pejácsevich Arthúr gróf, Török Zoltán, Szilassy Béla, dr. Szegvártó Pál, Vannay Ignác, Posztócsky Iván, Schossberger Rudolf, Madach Aladár, a vármegye főjegyzője és árvaszéki elnöke s a Nógrád vármegyében lakó szabadelvű párti országos képviselőket, mint tagokat, jegyzőjeül Vannay Ignácot s másodjegyzőjeül dr. Kossaczky Arnoldot választja meg.

A Losoncz városi szabadelvű part elnökeül: Kovács Ferenc kir. tanácsost, másodelnökeül: Wohl Hermann.

A Losoncz járási szabadelvű part elnökeül: Szakall Ferenczet, másodelnökeül: br. Baratta Alajost,

a gácsi járásban elnökül: id. Szakall Barnát, másodelnökeül: Wellibil Károlyt,

a füleki járásban elnökül: Kotosy Gábot, másodelnökeül: Gerber Frigyes,

a nógrádi járásban elnökül: Laszkáry Gyula főrendiházi tagot, másodelnökeül: Illés Ödönt,

a sziklói járásban elnökül: gróf Degenfeld Lajos, másodelnökeül: Plachy Gyulát,

a b-gyarmati járásban elnökül: Vannay Ignácot, másodelnökeül: Bende Gyulát,

anya, leterdepelt, lelke mélyéből imádkozott, kérte az Istent, mire? azt ő maga sem tudta volna megmondani.

Mint mondtuk, megkondult a szomorú csend, megzúzott a tumpa dobpergés, a katonaság a vár udvarán sorakozott, a börtönből kijöttöket körülfigyelt, így vezették az elítélteket, elől ment Kray, arczán meglátszott ugyan a börtönből való szenvedése, azonban azon, bizonyos nyugodtság ömlött el, — őt követték a többi foglyok, mindegyikük egy-egy hős vala, a foglyok után megint jött egy csapat katona, végre löhátan Heiszler tisztjeitől követve.

A polgárság nem igen mutatkozott, azok is, a kik megjelentek, nem kíváncsiságból jöttek ide, hanem a végintzelet, a fájdalom vezette ide őket, szomorúbb arczuk volt a kikérőknek, mint az elítélteknek. Rendes hóhéja volt a városnak, a vérpádon megjelenve, nekik először is Kray adatott át, mielőtt az a tökére lehajtott volna fejét, az általa mindig kedves polgársághoz fordult, s hangosan szólott hozzájuk: — „Polgárok! Isten veletek! családokat reátok bízom!” beszélt volna még tovább, de a dob pergése abban megakadályozta, a hűk teljesség kötelességét, egy másodperc és a leg-nemesebb fej földön gurult tovább. Kray követte Lányi Márton, Toperczer Sebestyén és midőn Toperczer feje a testtől elválva a földön ugrált, a tömegben nagy lármát támadt, mert a vérpád felé felér kendőt lobogtatva jött meg a lovas futár, kiabálva: „Amnesztia hozok!”

a szécsényi járásban elnökül: Balás Antalt, másodelnökeül Kándó Aladart választja meg.

Hogy a megalakulás után arról nyomban elteljett is adjon a part, gróf Degenfeld Lajos indítványára a megalakulástól az országos szabadelvű part elnökét a következő szövegezéssel:

„Nagyméltóságú báró Podmaniczky Frigyes pártelnök urunk Budapestn. Örömmel jelentem, hogy ma a nógrád vármegyei szabadelvű part megalakult. A midőn erről értesíteni szerencsénk van, egyúttal törhellen bizalmunkról s támogatásunkról biztosítjuk az országos szabadelvű pártot, Szontagh Pál elnök, gr. Degenfeld Lajos másodelnök.”

A kormány elnökét pedig a következő szövegezéssel: „Nagyméltóságú br. Bánffy Dezső miniszterelnök urunk Budapestn. Örömmel jelentem, hogy ma a nógrád vármegyei szabadelvű part megalakult. A vezetése alatt működő kormányunk gróf Degenfeld Lajos indítványára törhellen bizalmat s ragaszkodást határozatilag jelentett ki, biztosítván kegyelmes urat feltétlenül támogatásáról. Szontagh Pál elnök.” — távirati uton értesítette.

Ezek megtörténtével egy fontos határozatot hozott a part, kimondotta ugyanis, hogy minden határozat az egyes tagokra kötelező. Személyi kérdésekben is elvárja a part tagjaitól, hogy parthatározat ellen actiót kifejezni nem fognak.

Az elnök és az előkészítő-bizottság javaslata alapján a gyűlés a „Losoncz és Vidéke”, valamint lapunkat pártközlönynek jelentette ki.

A pártgyűlés a vármegye actualis kérdéseire tett át további tanácskozásában. A legactualisabb ezek között bizonyára a választások közöttben a szőnyegen forgó alispáni szék kérdése, mely elől természetesen a gyűlés sem térhetett ki. A part Pongrácz György árvaszéki elnököt jelölte az alispáni állásra. Pongrácz György azonban megköszönte a benne helyezett bizalmat s minthogy jelölése által nem akar bizonyos — terjesztett — vallási kérdésnek tápot adni, a jelölést nem fogadta el, mire a pártgyűlés Szontagh Pál elnöknek a jelölt érdemeit meglehetősen hangosan előadott méltató beszéde után elismerését és köszönetét fejezte ki Pongrácz Györgynek ezen önzetlen hazafias elhatározásáért.

Bálas Antal országos képviselő zajos helyeslés között Török Zoltánt, Losoncz város érdemeiben gazdag polgármesterét hozta jelöltként javaslataiba.

Nagy Iván kijelentette, hogy a szabadelvű, illetve kormánypárt megalakulásában szívesen vesz részt, azt támogatni mindig kész, de a személyes kérdések terére nem lép s ligába nem megy bele.

Laszkáry Gyula nyomban felelt, s feleletében annak hangsúlyozása mellett, hogy mihielyt határozatilag ki lett mondva az, hogy az egyes tagokra minden határozat kötelező, e határozat

hogy mentől előbb érkezzen Heiszler elé, a tömeg szabad utat nyitott neki, látszik, hogy a futár igen sietett, lova csupa hab volt, a nép is vele ordított: „Amnesztia! Amnesztia!” mire Heiszler figyelmessé lőn, a lováról leszállt futár átadta a bécsi rendeletet. Heiszler a rendelet elolvásása után a további végrehajtást beszüntette, így szabadultak meg a többi elítéltek és ha a gyors futár csak egy negyed órával előbb érkezik, a már kivégzettek is megmenekültek volna a haláltól.

Midőn a végrehajtás így beszünttetett, Heiszler elé egy fiatal ember lépett, arra kérvén, engedjessék meg apja temetésének elszállítását, mi a megérkezett Amnesztia folytán meg is engedtetett.

A fiatal ember Kray Jakab hullájához letérdelt, a hullá felett először is imádkozott, aztán kezébe vette a véres, sápadt fejet, azt, úgy a behunyott szemeket és félig nyílt ajkát összecsofolta, mondván: Apám! apám! esküszöm neked, meg foglak bosszúlni. És újra leborult a temető és sirt keservesen, de sirt vele a mindig ott álló polgárság is.

E megható jelenet után a fiatal Kray Jakab a hullá elszállításáról intézkedett, a templom tornáczába vitték, egész város lakossága járt oda, mindenki könyök között búcsúzott el Kézsmárk legnagyobb emberétől, csakis a szerencsétlen feleség nem láthatta kedves egyetlenjét, ágyához kötötte a betegségre. Másnap ki-vitték a halottat a temetőbe; megható volt a

előtt immár mindenkinek meg kell hajolnia és a consequentiát abból le is kell vonni. Felhívta a gyűlést, hogy az indítványt fogadja el.

Dr. Pulszky Agoston hasonló értelemben nyilatkozott és szükségesnek tartja a felvetett személyes kérdésnek határozatilag leendő megoldását annyival inkább, mert a part minden tagjának tisztában kell lennie azzal, hogy e kérdést a megalkuvás terére vinni nem lehet.

A pártgyűlés ezután nagy lelkesedéssel Török Zoltánt jelölte az alispáni állásra s megválasztatását a legközelebbi tisztújításkor minden erejéből támogatni határozatilag kimondta. Kebelelő Balás Antal vezetésével gróf Degenfeld Lajos, Laszkáry Gyula és Schossberger Rudolf tagokból álló küldöttséget küldött, ki az alispán-jelölt meghívására, ki is gyűlésben megjelenve, rövid, de föltötte magva és ügyes beszédben megköszönte a párt bizalmát s kijelentette, hogy elveihez híven a pártakarat előtt meghajol s a jelölést elfogadja.

Taps és éljen zúgott fel a beszédre s a gyűlés tagjai Székely Alfréd országos képviselő felhívására nagy kedvvel s egymást előlve irták alá az íveket, hogy a pártból való csatlakozásukat nyíltan is kifejezzék.

Az aláírások befejeztével a párttagok osztatlan nézetének adott kifejezést Vannay Ignác, midőn indítványozta, hogy a gyűlés Szontagh Pál val. belső titkos tanácsosnak a gyűlés vezetésért jegyzőkönyvileg fejezze ki köszönetét. Az indítványra fölszendült éljenzésben volt valami több is a köszönetnél, hódolat volt az elnök székében ülő nagynevű férfiú előtt, aki hazánk történetének lapjaira a szabadelvűség törhellen harcosaként jegyezte fel nevét.

Mi a teendőnk a zágrábi komédiák után?

Világért sem űlni fel az éretlen pókghendiségnek, hanem követelni a rendbontásnak drákói megfenyítését és aztán napirendre térni a Szarcsévi-féle függetlenkedési demonstrációk felét, a mint ez 10 év előtt is történt, midőn éppen Szt.-István napján tetszett a horrát szájhazafiának az éretlen diáksággal és az utcai csőcselékkel szövetkezve, hasonló demonstrációkat produkálni és a magyar zászlót a sárba megburcolni.

Ekkor az egész magyar nemzet felindulásában csakis megtorlásra gondolt s jól emlékezem, hogy egyik fővárosi lapunk azt indítványozta: küldjön a magyar állam egy ezred olyan Máriássy-féle huszárezredet Zágrábba és söpörtesse ki az egész bagázsát. Tiszta Kálmán akkori miniszterelnök azonban más nézetet volt, melyet később az egész ország közvéleménye magáévá tett, t. i. hogy: ne űljünk fel a hálátlan kakukfiának és ne tulajdonítsunk az ő nevére berzenkedésüknek fontos-

temetés és most is ott nyugszik csendesen és zavartalanul az, kinek minden vágya és törekvése oda irányult, hogy városa jólétét előmozdítsa. Egy kőszlopot állítottak fejéhez, azon a megholt neve és kivégzetése napja volt felírva, hogy az utókor is tudhassa, Kézsmárknak legnagyobb embere hol nyugszik.

A többi foglyok néhány napi elzárás után, szabadon bocsáttattak.

Heiszler az általános Amnesztiát kihirdette, az új magisztrátusra újra ráparancsolt, hogy a császárhoz hűk legyenek, mert ellenesetben úgy fognak járni, mint az elődök. Ezen szomorú aktus után hadseregét összeszedte s újból Lőse felé távozott.

Scholcz Péter nem sokáig élvezte a reá bízott nagy hivatalt, mert őt is elérte a nemesis. Guidó fia elbizakodottságában, egy csapászekken mulató részeg courazierrel veszett össze, ki Guidót haragjában karddal összeköncszolta, tehát az első is oly gonoszul pusztult el, a mily gonoszul élt.

Scholcz Péter ez egyetlen fiának ily tragikus elpusztulása után nagyon elszomorodott, ő benne épített jövőbeni reményei összezűzödtek, szesz italok élvezetéből kereste a vigasztalást, nem sokára szélhűdés érte, mint tettehellen, hivataltól elmozdítottatott, senki által nem sajnálva, a legnagyobb nyomorban halt el; tehát őt is úgy, mint fiát, elérte a nemesis.

(Vége következik.)

ságot, mert nekik (t. i. a rendbontóknak) csakis az a céljuk, hogy a dolog tettelegességre kerüljön, ebből zűrzavar támadjon, míg a békés elem, amely a csöcselék terrorizálását viszaríad, — s mely a józan horvát hazafiak nagy többségéből áll, éppen ilyen felforgatás által látja megóva a saját érdekét.

Ez az eset forog fenn jelenleg is és ugyanez lehet annak correctivuma most is, mint akkor.

Pajor István.

A házassági jogról szóló, az 1894. évi XXXI-ik t.-cz. rövid ismertetése.

(Folytatás.)

A legérdekesebb mozzanat maga a házasság megkötése.

Ez a következőképpen történik meg:

1. A házassulók két tanuval együtt megjelennek az illető polgári tisztviselő előtt. A polgári tisztviselő a következő kérdést intézi — és pedig magyarul — előbb a vőlegényhez, aztán a menyasszonyhoz: «Kijelenti-e ön (itt megnevezi a kérdeztet), hogy az itt jelenlévő N. N.-nel (megnevezi a másikat) házasságot köt?»

Ha mindkettőjük igenlő választ adott, akkor a tisztviselő szintén magyarul azt mondja: «En tehát önöket ezen egybehangozó kijelentésük alapján a törvény értelmében házastársaknak nyilvánítom!»

Ezután, ha a házasság a házassági anyakönyvvezető előtt kötött meg, az anyakönyvvezető a házasság megkötését azonnal bejegyezi a házassági anyakönyvbe, amelyet az immár új házasságok, a tanúk és az anyakönyvvezető aláírnak (illetve kézjegyükkel ellátják.) Ha pedig nem a házassági anyakönyvvezető, hanem más erre feljogosított tisztviselő (alispán, polgármester, vagy főszolgabíró) előtt kötött meg a házasság, akkor az illető tisztviselő jegyzőkönyvet vesz fel két példányban, amire szintén kész blanquetták lesznek) és azt írják alá az új házasságok, a tanúk és a házasságkötésnél közreműködött tisztviselő. (Az egyik példány az illető tisztviselőnél marad, a másikat pedig az illetékes anyakönyvvezetőhöz küldi el az anyakönyvben teljesítendő bejegyzés végett.

A házasságkötésnél eljáró tisztviselő ezenkívül azonnal egy tanusítványt is állít ki és ad át a házasságkötésnek a házasság megkötéséről.

A házasság kihirdetésére és a házasságkötésnél való közreműködés — mint egyáltalán az összes anyakönyvi bejegyzések és rajuk vonatkozó tárgyalások — teljesen díjmentesek; vagyis ezen cselekményekért a felektől sem az anyakönyvvezetők, sem a többi tisztviselők semmi díjat nem igényelhetnek.

A házasság megkötésénél szükséges két tanu (sem több, sem kevesebb) lehet bárki (férfi vagy nő, idegen, sógor, rokon), aki tizenhatodik életévét betöltötte és a házasságkötés cselekményét megérteni képes. Csúpan az anyakönyvi hivatalban alkalmazott személyek, p. o. irnokok nem alkalmazhatók tanukul, rokonaik házasságát kivéve.

A házasságkötésnél közreműködő tisztviselő, — mint kiemeltük — magyarul intézi a kérdéseket és magyarul teszi meg kijelentését. Ez kötelező szabály. Ha azonban a felek, vagy az azok valamelyike magyarul nem tudna és az illető tisztviselő sem értené meg azok nyelvét, akkor tolmácsot kell alkalmaznia. De még ha ő érti is a házassulók anyanyelvét, az esetben is magyarul kell a kérdéseket feltennie és kijelentését megtennie s azokat figyelmeztetni, hogy az egyház előtti fogadalmat is letegyék, «megesküdjének». S ott-bizonyára meg is teszi az új házasság legnagyobb része, Magyarországon épügy, mint megteszik azt a németországon, ahol 100 pár közül átlag csak 4 nem veszi igénybe az egyház áldását.

Csak hogy az egyházi szertartás már inkább csak formaszám-ba megy s csak vallásos tekintetben, a lelkiekre nézve marad jelentősége. A házasság megkötésének lényege, a polgári tisztviselő előtti házasságkötés, amely nélkül az egyházi szertartás nem csak hogy nem tartható, de ha mégis valami uto-módon megtartanak, abból házasság sem származik.

Az egyházi szertartás természetesen megejtethető közvetlen a polgári házasságkötés megtörténte után, avagy később, másnap, vagy több nap múlva. Csak előtte nem. És érdekes, hogy a divat- és másféle női-lapok tanuságként már

azt is tárgyalják — természetesen a nők — hogy minő toilletteben menjenek majd a menyasszonyok a polgári tisztviselő elé s a nézetek többsége a mellett foglal állást, hogy oda egyszerű utcái öltözk a megfelelő — a hagyományos fehér menyasszonyi ruhák aztán az egyházi szertartáshoz valók.

A házassági anyakönyvvezetőnek jogában áll a helyi viszonyokhoz képest hetenként legalább egy, esetleg azonban több napot meghatározni, amelyben házasság megkötésénél közreműködik. De természetesen szabadságában áll ezen napokon kívül is tisztában eljárni. De már ezen napok kitűzésénél különös gondot kell fordítani arra is, hogy a házassulók feleknek módjukban álljon még házasságuk megkötésének napján, amennyiben ohajlják, az egyházi szertartást is igénybe venni.

3. A megkötött házasság, — tekintet nélkül arra, hogy az egyházi áldást igénybe vették-e a felek, vagy sem, mert hiszen maga a házasság a polgári tisztviselő előtt történt megkötéssel jön létre, — felbontható ugyan, azonban csak bírói ítélettel és csak a törvényben szorosan meghatározott okokból.

A törvény ezen okok kijelölésénél míg egyrészt abból az elvből indul ki, hogy a házassági viszony úgy természeténél, mint a felek akaratánál fogva az egész életre köttetik, addig másrészt számol azzal is, hogy a körülmények olyan változást idézhetnek elő, melyek mellett a házassági együttélés egyik, vagy mindkét félre nézve lehetetlenné válik.

Az ilyen állapotokon segíteni, a teljesen feloldott családi békét helyreállítani az államnak, vagy bármiféle földi hatalomnak, nem áll tehetségében. A házastársi viszonyt tehát ilyen körülmények között kényszerítőleg fenntartani még akkor is, mikor a házastársak egymás iránti vonzalmá, becsülete teljesen megszűnt, midőn azok helyett gyűlölet, megvetés, a béke helyett egyenetlenség feszkelte be magát a házastársak életébe, annyi volna, mint pusztán az eszményi fellegből merített élv kedvéért feláldozni a gyökörleti élet parancsoló érdekeit.

Mindenképen cél- és okzerű volt tehát a házasság felbonthatóságának megengedése, viszont azonban a lehető legszűkebb korlátok közé kellett szorítani a felbontás feltételeit, hogy a könnyelmű, megdondolatlan elváások lehetlenné tessenek.

Es tényleg a törvény olyan szigorú feltételeket állapított meg, hogy ezután az elválás sokkal ritkább esetekben történhetik meg, mint eddig például a protestánsoknál, (avagy az elválás céljából áttért katolikusoknál) és izraelitáknál. Es ezenfelül a házasság felbontására okot szolgáltató házastársra még súlyos jogi következmények is várnak.

Ezen feltételekre vonatkozólag leghelyesebb, ha szöszterint ide igatjuk a törvény azon szakaszait, amelyek a házasság felbontására szolgáló okokat taxativé felsorolják.

Ezek a következők:

76. §. A házasság felbontását kérheti az a házastfél, kinek házastársa házasságtörést vagy természetelleni fajtalanságot követ el, avagy tudva, hogy házassága még fennáll, új házasságot köt.

77. §. A házasság felbontását kérheti az a házastfél, kit házastársa szándékosan és jogos ok nélkül elhagyott:

a) ha a házassági életközösséget megbontó házastfél a házastársának elhagyásától számított hat hó elteltével, bírói határozattal az életközösség visszaállítására lett kötelezve és e határozatnak a bíróság megszabott határidő alatt igazolatlanul eleget nem tesz;

b) ha a házassági életközösséget megbontó házastfél, kinek tartózkodási helye legalább egy év óta ismeretlen, az életközösségnek egy év alatt leendő visszaállítására, bírói hirdetmény útján felhivatott és e felhívásnak igazolatlanul eleget nem tesz.

78. §. A házasság felbontását kérheti az a házastfél, kinek házastársa élete ellen tört, vagy kit házastársa testi épségét avagy egészségét veszélyeztető módon, szándékosan, súlyosan bántalmazott.

79. §. A házasság felbontását kérheti az a házastfél, kinek házastársa a házasság megkötése után halálra, vagy legalább öt évi fegyházra vagy börtönre ítélték.

A házasság felbontásának nincs helye, ha a házastfél a bűntettet a házasság megkötése

előtt követte el és erről házastársának, a házasság megkötésekor tudomása volt.

80. §. A házasság az egyik házastfél kérelmére felbontható, ha a másik házastfél:

a) a házastársi kötelezésekkel a 76—78. §-ok esetein kívül, szándékos magaviselete által súlyosan megsérti;

b) a házastársi családjaához tartozó gyermekeket bűncselekmény elkövetésére, vagy erkölcstelen életre reábirja, vagy reábirni törekszik;

c) erkölcstelen életet megalkodottan folytat;

d) a házasság megkötése után öt évnél rövidebb tartamú fegyházra vagy börtönre, avagy nyereségvágyból elkövetett vétség miatt fegyházra ítéltetik.

Ezen esetekben a házasság csak akkor bontható fel, ha a bíró a házastfelek egyéniségének és életviszonyainak gondos figyelembevételével meggyőződött arról, hogy a felsorolt okok valamelyike következtében, a házassági viszony annyira fel van dülva, hogy a felbontást kérésre nézve, a további életközösség elviselhetetlenné vált.

Ezen és csúpan ezen okokból bontható fel a már érvényesen megkötött házasság.

(Folyt. köv.)

A N. V. Muzeum gyarapodása.

A muzeumok, hogy rendeltetésüknek megfelelően, szükséges, hogy tárgyaik kellőleg rendezve és lajstromozva legyenek. A mi intézetünknek is ez a feladata és kitűzött törekvése. Hogy a multban — pár év előtt — némi elmaradás történt, az, az akkori sajtólagos viszonyainknak róható fel. A munka és értelem nélküli kérdés a haladást sehol elő nem mozdítja és a fogyatékoságot mindréig el nem takarhatja. Ez okta, hogy adomány útján nyert muzeumi tárgyait többször kellő részletézés nélkül darab száma juttatván a nyilvánosság elé, az érdeklődő közönség a begyűlt tárgyak tudományos becse és minősége felől tájékoztató tudomást nem nyerhetett. Most már e tekintetben is Muzeumunk igazgatóságának lelkiismeretes pontossága és önzetlen munkássága által a legjobbat remélhetjük, a mi mindenesetre életre valóságának színvonalát van hivatva emelni.

A mondottak igazolását tanusítják a következők is. Néhai Dr. Skvórovsky Károly Szécsény városi orvos özvegye Skvórovsky Zsuzsanna asszony férjének hagyatékából még 1893. nov. 6-án annak könyvtára egy részét és régi pénz- és ásvány-gyűjteményét volt szives egy fa-rekeszben intézetünknek ajándékozni, a mint ez annak idejében röviden — és így kellő tájékoztatás nélkül — e lapokban röviden meg volt már említve. Most tehát addig is, míg jelentősen megyarapodott ásvány-gyűjteményünk szigorú szak-szerűséggel elrendeztetünk, a mit öt szobás helyiségünk szük is halasztásra készlet, csúpan az adományozott érmeknek némileg részletesebb ismertetését kell előadnunk.

A Skvórovsky-féle éremgyűjtemény állott összesen 70 darabból, ebből római bronz 28 darab külföldi 23 db. Magyar és ausztriai réz és ezüst 28 darab.

A római pénzek a következők:

1. *Octavianus*. — IMP. AVGVS. PONT. MAX. TR. fej. — FLORIVS. AGRIPPA. közepén S. C.
2. *Domitianus*. — CAES. DOMIT. AVG. COS. XVI. fej. — olvasatlan. Pallás S. C.
3. *Domitianus*. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XV. CENS. P. P. fej. — kivezetetlen.
4. *Antoninus*. ANTONINVS. AVG. PIVS. fej. — TR. POT. álló alak. S. C.
5. *M. Aurel Anton*. fej ülő alak.
6. *Constantius*. DIV. CONSTANTIVS. P. C. AVG. fej. — MVNVS (P) MARTI. Mars és levert vitéz M.
7. *Constantius*. Mint az előbbi.
8. *Constantius*. DN. CONSTANTIVS. fej. — TIO. Mars.
9. *Constantius*. DN. CONSTANTIVS. fej. — VICTORIA. D. D. AVG. két alak. SALS.
10. *Aurelianus*. IMP. AVRELIVS. AVG. fej. — IOVI. CON (servatori?) két vitéz szemkötöt (patinás).
11. *Aurelianus*. IMP. AVRELIVS. AVG. fej. — VIRTVS. MILITVM. két alak szemkötöt.
12. *Aurelianus*. IMP. AVRELIVS. AVG. fej. — ORIENS. AVG. Jupiter-sassával.

13. *Aurelianus* IMP. AVRELIANVS. AVG. fej. Alló alk. T. XXV.
14. *Maximianus* IMP. C. MAXIMIANVS. P. F. AVG. fej. — SAC. M. AVG. (olvas-hatlan.)
15. *Constantinus* CONSTANTINVS. AVG. fej. — DN. CONSTANTINA. X. AVG. koszoruban VOT. XX.
16. *Constantinus* CONSTANTINVS. IVN. NOB. C. fej. GLORIA. EXERCITVS. négy álló vités SMT.
17. *Julianus* DN. FL. CL. IULIANVS. P. F. AVG. fej. — SECVRTAS. REIPVB. Bika, fölötté csillag. B. S. A. S. C.
18. *Valentinianus* DN. VALENTINIANVS. P. F. AVG. fej. — GLORIA. ROMANORVM. ter-dő és álló vités (a diadal jelképe D. O.)
19. *Valentinianus* Előlapja, mint az előbbi. — SECVRTAS. REIPVBICAE. koszorút tartó nemű TESA.
20. *Licinius* IMP. LIC. LICINIVS. S. P. F. AVG. fej. — IOVI. CONSERVATORI. Jupiter a csász. S. I. S.
21. *Róma* VRBS. ROMA. fej. A két fűt szop-tató farkas ASIS.
- 22—28. kopottaság miatt megtehetőtlenné. A magyar és osztrák és külföldi pénzek a kö-vetkezők:
1. IV. Béla királytól *Rex Bela, Rex* Sta. két király képe. — *Sancta Maria*. Mária képe. réz.
 2. I. Lipót királytól 1670. évi VI-sa, Mária képpel. ezüst.
 3. Ugyanattól 1679. évi XV-sa, ezüst.
 4. Ugyanattól 1693. évi magyar országai ezüst denár.
 5. Ugyanattól 1696. évi osztrák 3-asa. Ezüst.
 6. Ugyanattól 1699. évi osztrák 3-asa. Ezüst.
 7. Ugyanattól 1699. évi *Duaris*. Ezüst.
 8. Ugyanattól 1703. évi magyar országai 3-asa. Ezüst.
9. *Bátkóczy Ferencs: Pro Libertate* réz X-se 1704. évből.
10. Ugyanattól *Pro Libertate* réz X-se 1706. évből.
11. *Magyar császárs és máris Poltura* 1706. évből.
12. I. Leopold kori: korona alatt L = G. (= C. S.) 1702. évből.
13. M. Teresia király asszony 1765. évi osztrák krajczárja.
14. Ugyanattól 1764-ből Erdély részére *Groschl*.
15. Ugyanattól 1780. évből $\frac{1}{2}$ kreuzer. Osztrák tartományi.
16. Ugyanattól 1781. évből magyar országai kis pénz.
17. II. József császártól: 1782. évi *Etn kreuzer* 2 példány.
18. Ugyanattól 1781. évből $\frac{1}{4}$ kreuzer.
19. Ugyanattól 1782. évből $\frac{1}{4}$ kreuzer. 3 példány.
20. *Ferencs* r. bir. Császár $\frac{1}{4}$ kreuzer.
21. I. Ferencs király 1800. évi 6 kreuzer.
22. *Ferencs Józseftől* 1860. évi $\frac{1}{10}$ kreuzer.
23. *Báthori Stephanus* Rex Poloniæ, ezüst garas.
24. *Langyel országai* XVIII. századbeli kopott.
25. III. György Britannia kir. 1822. évből réz Shilling.
26. Ugyanattól egy kopott réz.
27. XVI. Lajos francia király 2 Souja.
28. I. Napoleon 1808. évi olasz Soldoja.
29. III. Napoleon 1854. évi 5 Centime.
30. *Felenczei kőműveságtól: Sanctus Mar-cus* képe — K. G. L. A. az oroszán, alatta P. O. C.
31. *Victor Amode* Sardiniai kir. 1796. évi 20 Soldoja.
32. II. Isabella Spanyol királyné 1868. évi 2 $\frac{1}{2}$ Centimoja.
33. *Caanton Tecino* 1 garas.
34. 1788. évből Soldo.
35. XIV. Benedek Pápa fel Soldoja.
36. XVI. Gergely Pápa 1837. évi fel baiocco.
37. Ugyanattól 1840. évi fel baiocco.
38. *Max Emanuel* 1721. évi bajor országai Landgrosch.
39. II. Fridrik harkus 1748. évi I I I I. Pfennig.
40. Német országai $\frac{1}{10}$ marka.
41. Orosz birodalom 1818. évi egy kopek.
42. Orosz lengyel ország 1839. évi 1 grosz.
43. *Badeni nagyharczagsági* 1806. Scheide Münze. 1 kreuzer.
44. *Defens. Nostra* feliratú.
45. *Amerikai egyesült Államok* 1851. évi One Cent.

46. *Török* országai kis ezüst.

47. Ismeret kopott.

48. Szentén kopott.

Ezen sorozat mutatja, mennyi fajjal szaporodott úgy római, valamint külföldi pénzügyüteményünk, mely horá tovább tanulóság kincstárú női ki magát.

Nagy Iván.

Lapszemle.

A laibachi „Slovensky Narod“ (226. sz.) meg-emlékeztet az okt. 1-én életbelépett polgári há-zasság intézményéről, azt mondja, hogy sokan azt hitték Magyarországon, hogy jó sokáig fog tartani, a míg a kormány a megszavazott s sten-tesített törvényeket tényleg életbe is lépteti. De sajnos, Bánffy báró erőiesen halad a kezdemé-nyezett uton s a törvények máris életbe léptek. Abból is lehetett látni, hogy a lakosság épensé-gel nem rokonszenvezik a reformtörvénnyel, hogy az utolsó időben tömérdek sok (egyházi) háza-ság köttetett, de azért még sem lehet azt hinni, hogy a nép elégedetlensége nyíltan ellene szegül-jön a törvényre emelkedett reformintézménynek.

A turóc-szentmártoni „Národnie Noviny“ (118) folytatónak ismertet m. beti sajtóperének lefolyását. A közleményben idéz Beksics Gusztáv legújabb röpiratából, melyet a nemzeti jog kérdésében magyar-és francia nyelven kiadott s azt mondja, hogy a nemzeti jog kérdésében épen úgy gondolkozik a budapesti esküdt is, de az államügyész, meg a bíró is s ez okból nehezként találja a N. N. a nemzeti jogi vádlott helyzetét. A közlemény írója kifogástalannak mondja Kenedics Gyula jegyző magatartását az inkriminált cikktől felolvasásánál és dicsőretekkel halmozza el Zsitray elnök tapin-tatos eljárását és szigorú semlegességét.

Ugyanez a vezércikkben elpanaszolja, hogy borzasztó dolgok történnek az ev. egyházban, de nevezetesen a renitens tót esperességekben. Azt írja, hogy e hó 5-én megjelent a turócmezei alispán „mint helyettes esperességi felügyelő“ Mudrony Pálnál, Turóc-Szentmártonban s csend-őri fedezet alatt „erőszakkal“ elvitette ettől az esperességi levéltárral. A cikksíró olyan színekkel festi az ág. hitv. ev. egyház viszonyait, mintha minden autonómiai tervezet bukófélyben volna s e viszonyokért a „világi politikus“ teszi felelőssé, a „mindenható dalajánát cigány nadragiában“, mert az egyházban minden rossz felőlől lesz inspirálva.

Losonczy hírek.

Losoncz, 1895. okt. 16.

Városunk képviselői gyűléseinek megtartása e hó első szerdájára van állandóan kitűzve. Mint-hogy azonban e hó első szerdája azon napra esett, a mikor itt a Felső Magyarországi Közművelődési Egyesület tartotta évi gyűlését, ez oknál fogva képviselői testületünk jelen havi gyűlése e hó 12-én tartatott meg. Az egész gyűlés a tanács jegyzőkönyveinek felolvasásából állott, a melynél alig volt kiemelkedőbb tárgy. A jelentékenyebb előterjesztés, mely különösebb intézkedést köve-telt, az volt, hogy dr. Layer Antal itteni állami főgymnásiumunk zenekezdő tanára jelenté, mi-szerint szerencsés volt Hubay Jenő híres zenemű-vész ígéretét meggyerni, a melynél fogva egy jóté-kony czélú hangverseny adásra ajánlkozott. — E hangverseny rendezésére, a nevezett művész-szel való érintkezésre megbíztattak Kovács Ferencz, dr. Plichta Soma és dr. Layer Antal urak. Van te-hát egy magasabb zeneestélyre kiállításunk, a mely nemcsak élvezetesnek, de fényesnek is ígérkezik, még pedig azért, mivel Hubay gr. Cebrán urak lévén veje, e család révén a magasabb körök meg-jelenését is reményljük. E hangversenyen kívül bihetőség egy más hangversenyünk is lesz, ameny-nyben városunk szülötte Serly Lajos színházi zenekarnagy édes atyja látogatására készült, a mely alkalomból, szintén hangversenyt adni ígérkezett.

Ugyancsak a fent jelzett napon volt más neve-zetességünk is, Miksa névnap és szüreti idő lévén, e napra Grevita Miksa főgymnásiumi igazgató szünetet adott a tanuló ifjúságnak. De aki némi viszonyban volt eddig a Füleken szőlővel bíró lo-sonczikkal, az mind az e napon tartott szüreti iparkodott. Kovács Ferencz, László István, Klamar-ik Danó, Plichta Samu, Zelenka Gyula szőlőbir-tokosok borházai zajos vigágtól hangzottak. Volt dal, táncz is. A teljes jó kedvet a vasúti vonat

kora indulása és a már sűrűn mutatkozó flloxera szomorító pusztítása zavarta meg.

Ma egy hete az iparos tanonciskola gondnok-sága is tartotta gyűlését. Intézkedett a tanoncok pontos iskolázatásáról, a tanerők és a tanulók beosztásáról. Mindössze 230 tanoncz lett összejírva.

Párbaire is volt kiállításunk. A losonczyi hírlap-nak egyik munkatársa a napi hírek utolján szokta ottan-ottan tréfás megjegyzésekkel kísérni a heti események némelyikét. Az egyik dandi magára vette a czélzást, holott nem a neve, hanem csakis a tarka kabátja volt a csiny mellett felemlítve. A zivatart úgy látott, elmúlt; mert az én tisztár-sam bátran mulatott a salgó-tarjani Weissenbakkor-nak kutasági szüretjén.

Ma tartja a helybeli állami főgymnásium 25 éves fennállásának évfordulóját.

F. hó 16-a estjén halt meg városunk szorgal-mas szakértő iparos Steinhöbel Danó, hosszas gyengélkedés után 50 éves korában. Temetése 18-án d. u. 3 órakor tartatott nagy számú rok-on-sága, barátja és tisztelői részvételével. Tekin-télyes házat építettett éppen ez évben; bele azon-ban nem költözhetett. Megakadályozá abban a csendes halál. Béke lengjen nyugalma felett!

Sámsónháza, okt. 14.

Lélekemelő ünnepélynek színhelye volt f. évi október hó 13-án a Nógrádmegyei sámsón-házai község.

A tisztán ágostai hitvallású hívekkel álló evangélikus egyház azon alkalomból, hogy dí-szes helyen felállított, a magasba nyúló tor-nyos templomának, a község büszke sionjának, 25 éves fennállását ünnepelte, ugyanakkor lep-lezte le a templom belső részében elhelyezett „Kossuth Lajos emléktáblát.“

Az országnak ujja teremője, szabadsága megteremtőjének szellem-óriása ugyanis a ne-vezett egyházban 1871. évi február hó 17-ől haláláig, csaknem 24 éven át főfelügyelője, hosszas, önkéntes számkivetése alatt, tehát Magyarországon egyedül, ezen egyetlen s ön-ként elvállalt tisztai állásnak, betöltője volt.

A hitközség tagjai, kivétel nélkül megjelen-tek az ünnepélyes isteni-tiszteleten, a vidék számos intelligens tagjának élénk érdeklődésé-vel kezdődött meg a magasztos ünnepély. A templom ünnepi díszít, gyönyörű cserfa-koszorúival, fényes kivilágosításával s a temp-lom oszlopos részén elhelyezett s fehér lepél-lel betakart, díszesen felkioszorozott emlék-táblájával.

Kiss István, evangélikus lelkész, hazafias érzelmektől duzzadó, mindvégig fennkölt hang-ulatban tartott, — az ünnepély fényéhez méltó — nagyszabású szónoklata után, Ököl-i-csányi Gyula, helybeli egyház-felügyelő, az egyházi szónoklat közben leleplezett emlék-táblát, az egyház fenntartó gondjaiba vette át, a jelen és jövő nemzedéket buzdítva, hogy a nagy megdicsőültnek cselekedeteit, életét, pél-dáját, lángoló haszseretét vegye mintaképül, ihletserlen vezérvén azon kijelentéssel beszé-dét, hogy míg az igaz, vallásos érületen ala-puló meggyőződésben és az imádásig szeretet Magyar hazának bálványozásában, a haza népe Kossuth Lajost tekinti mintaképül, — mind-addig az egyház virágozni fog, — hazánk pe-dig nagygyá leend.

A fekete dísz-emléktábla fölírata a következő:

KOSSUTH LAJOS
MAGYARORSZÁG VOLT KORMÁNYZÓJA,
A SÁMSÓNHÁZAI ÁG. HITV. EVANG. EGYHÁZNAK
1871. ÉVI FEBRUÁR HÓ 17-TŐL,
1894. ÉVI MÁRCZIUS HÓ 20-IG
FŐFELÜGYELŐJE VOLT!

Ezen leleplezési ünnepély után Vladár Victor, szügyi lelkész és kiérdemült alesperes és Kos-saczky, szomszéd községi lelkész, segédkeztek az ünnepély emelésében, lelkesült egyházi be-szédekkel.

Csak az egyházi áldás kiosztása volt hátra, hogy a szent-egyházból lelket emelő hangulat-ban távozzék a templomtól zsúfoltság megtil-tott közönség midőn „a falu ég.“ vesztékiáltás-sal eszt vesztett rendtelenségben tödült ki a nép, hogy a tüzet oltani, mi, daczára az óriási szélnek, sikerült. Áldozatul 3 ház és egy csőr esett.

Egy alkalommal beszámol az egyház elnök-sége a befolyt adakozásokról is.

A «Kossuth-emléktábla» felállításának költségeihez járultak:

Szontagh Pál főrendiházi tag 2 frt, Vladár Agost (Bécs) 5 frt, Veress Imre 2 frt, Okolicsányi Lajos, Irén, Erzsike 1—1 frt, Hering Samu 1 frt, Lax János, Lifner István, Becl, Hanko 50—50 kr., Hozner, P. Sacho Edéné, Brodsky Gyula, Hechts I., Erőssy Helén 1—1 frt, Erőssy Lajos, Erőssy Ella, Lux Mihály 50—50 kr., Antalik József 30 kr., Gál Pál 50 kr., Suha Edéné 10 kr., Schmeez 1 frt, Kraesty 50 kr., Galothly 1 frt, Remenyik 50 kr., Antony János, Bartsch Aurél, Emericz Jenő, Schlachta Adolfné, Ostrolouczky Pál, dr. Alföldy Antal, Martiny Dezső 1—1 frt, Egyptomi Nánán 20 kr., Nagy Lajos, Tiszovszky Lajos 50—50 kr., dr. Plathy Adorján 2 frt, Snapp Sándor, Szilvay Gyula, Reiner Dániel, Ruga Márton 1—1 frt, Vetész János 50 kr., dr. Lax József 50 kr., Patzek Amália, Ivánka István (Pálasi) 2—2 frt, Ivánka Pál (Monor) 2 frt, Priviczky Ede (Körmöcz) 10 frt, Fodor Janka 20 kr., Steiner Lujza 10 kr., X. Y. 1 frt 50 kr., Szelenyi Gizella 3 frt, Okolicsányi Gyula 10 frt, Okolicsányi Gyuláné 1 frt, Okolicsányi Maresa és Ilona 1 frt, dr. Szalay 1 frt, M. I. H. 5 frt, T. I. 30 kr., Herczogh 20 kr., Kasenczy 1 frt, Füredi 40 kr., Márkus 1 frt, Harkay 1 frt, G. M. D. 50 kr., O. B. 1 frt, F. B. 50 kr., X. Y. 20 kr. U. Z. 20 kr., Sch. 20 kr., U. R. 30 kr., B. G. 30 kr., S. I. 50 kr., dr. Papp Gyula 1 frt, Maestro 50 kr., Horváth, F. A., Feimer, Mátyásy 50—50 kr., Vladár Ilona 1 frt. Összesen 24 frt.

Ezen adományokból és a sámsónházai evang. egyh. templomi javadalmazásából emeltetett a kegyeletnek, ezen a sámsónházai evang. egyháznak örök dicsőségét képező emléktábla a az ottani iskolában állítottatott egy alap, melynek évi jövedelméből a legszegényebb, de legjelesebb tanuló az évi záró-vizsgákon javadalmaztatni fog, mely alapjának kiállítására az alulírt egyház elnökségéhez küldendő további adományok szívesen elfogadtnak.

Kelt Sámsónházán, 1895. évi okt. hó 14-én.

A sámsónházai ágostai hitv. evang. egyház elnöksége.

Tanügy.

Felhívás. A II. Országos és Egyetemes Tanügyi Kongresszus megtartásának idejétől már csak néhány hónap választ el. A rendező bizottság a magyarországi tanárok, tanítók s nevelők e nagy fontosságú mozgalma érdekében szükségesnek tartja, hogy a kongresszusra résztvenni kívánó tagok számára már most tájékoztódjék. Felhívja az ország tanárait, tanítóit, kisdidővőit, hogy a kongresszusra mielőbb jelentkezzenek. Különösen kéri a bizottság az egyesületeket, tanítóit és tanári testületeket, hogy tagjaikat jelentkezésre bírni és közöttük tagsági gyűjtéseket rendezni sziveskedjenek.

A tagsági díjak és jelentkezések Mauritz Rezső főreáliskolai igazgató úrhoz, a rendező bizottság pénztárosához (Budapest, VI. Lovag-utca 18.) küldendők. A jelentkezés csak a 2 frt tagsági díj lefizetése esetén érvényes.

Budapest, 1895. október. 9.

Az elnökség.

Hírek és különfélek.

Új főrendiházi tagok. Azon főrendek közül, akiknek a királyi meghívót már kézbesítették, s akiknek a főrendiház jegyzékébe való iktatását a legközelebbi ülésen (okt. 21.) fogják javasolni, bennünket közelről érdekel: Laszkáry Gyula evang. egyházkerületi felügyelő, Sárkány Sámuel evang. püspök és Forgách János gróf szentpétersvári nagy követségi titkár. Sokáig működhesse a haza közjára!

Rudnay Béla főispán tegnap utazott el B-Gyarmatról Budapestre, honnan azonban szerdán ismét a székvárosba érkezik.

Templom-szentelés. Baltik Frigyes püspök ma szenteli fel a málnapataki templomot. A felszentelési ünnepélyen Beniczky Árpád esperesi felügyelő is részt vesz.

Körlevél. Losonczirol több év. egyházi felügyelő és lelkész aláírásával körlevél küldött az egyes nógrádi evang. egyházakhoz, melyben az egyházak megnevezésével felhívja: br. Buttler

Ervin s alesperesül Wladar Miksa melegen ajánlatnak.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Sohár István deveseri kir. járásbírói irnokot a vámosmikolai, Gaál Lajos ipolyi kir. törvényszéki irnokot pedig a deveseri kir. járásbírószághoz helyezte át.

Vadászat A szakali vadásztársaság okt. 13-án a litkei erdőszégen vaddisznókra hajtó-vadászatot tartott, melyen 11-en vettek részt. Hat hajtás volt, az első hajtáskor 1 kánt és egy kocsiat terítették le. A kánt br. Jeszenszky Sándor lölte le; a kan kizsigerelés után 104 kilo súlyú volt, a br. Buttler Ervin által leterített kocza pedig 54 kilo. A vadász urak a vadászlakomát Veres Imre vendégszerető házában költötték el.

Kivonat a Budapesti Közlöny-ből. Névrátóztatás. Ábrahám József erdő-taraisi illetőségű és ugyanottani lakos, valamint Herman, Jolán, Dezső, Leonora, Gizella és Szeréna nevű kiskorú gyermekei vezetéknévének „Gerő“-re kért átváltóztatása (f. évi 78.281. számú belügyminiszteri rendelettel megengedtetett. — Pályázat. A b-gyarmati kir. törvényszék elnöke a felügyelete alatt álló sziraki kir. járásbírósnál betöltendő irnoki állásra pályázatot hirdet. Pályázati kérvények, melyekben igazolandó, hogy kérvényező a telek-könyvi vizsgálatot sikerrel letette, f. évi november hó 6-ikáig a fentnevezett törvényszék elnökénél nyújtható be.

Jubiláló papok. Lancsik Mihály a.-paloitai r. kath. plébános okt. 10-én tartotta életkora 80-ik évfordulóját a legjobb egészségben. Közép-Paloitán pedig okt. 15-én ünnepelték Szabó Gyula ottani ev. lelkésznek 25-ik évi lelkészkedési jubileumát.

A balassagyarmati kerületi állami anyakönyv-vezető működését Horváth Lajos felügyelő mult hétfőn okt. 14-én beható vizsgálat alá vette; felügyelő ur a tapasztaltakkal teljesen meg volt elégedve.

Az első polgári házasság Losonczon. Mint losonci tudósítók írja, Losonczon ma, d.-u. 3 órakor költöttik meg az első polgári házasság. Willner Zsigmond bírói székénél és Fischer Karola izr. vallásu egyének kelnek ma egybe a városba díszteremben. Az esketés az izr. templom nyar folytatást.

A hűsvágás és kimérés ellenőrzése. Lapunkban közölve volt egész terjedelmében azon szabályrendelet, mely a Balassa-Gyarmaton gyakorlandó hűsvágás és kimérése-tárgyában a vármegye által alkotva, s a ministerium által jóváhagyva, ez évi augusztus 1-én életbe lépett. B-Gyarmat képviselőtestülete ok. 17-ik napján tartott közgyűlésében megválasztotta azon bizottsági tagokat, kik a szabályrendelet értelmében hivatali lesznek ellenőrizni a rendelet szoros betartását; e szerint a bizottság Horváth Danó elnöke alatt Baintner Ottó, Feledi Henrik és Tomeski Nándor képvis. tagokból áll; ezeken kívül a rendőrtanácsos a városi orvos és állatorvos hivatalból tagjai a bizottságnak; mely így szervezte késégkivül gondot fog arra forlítani, hogy a közönség jó húst kapjon s a nyomtaték 15 szántólinál többre ne rugjon, stb. A kérdéses szabályrendelet minden forumon, beható tárgyalás s közberetelt felebbeszékek után lett megalapítva, kétségtelen tehát, hogy abban egy hűsvágástó közönség érdekei, mint nemkülönben a hűsvágók jogai is megőrzöltek; s ez valóban kölcsönös; mert ha a mészáros iparosok szoros betartják a különben szigorú rendeletet, akkor mindakét czél el lesz érve: a közönség folytonos panasza megszűnik, a mészárosok pedig majd több marhát fognak kimérni; mert a mostani sokszor hiányos kiszolgálás mellett nem csoda, ha a közönség jó nagy része tartózkodott a marha és borjú-hús élvezetétől, s a sertés és a baromfi fogyasztás emelkedett.

A balassagyarmati—zolyomi út legártabb pontja, mely B-Gyarmat nagyhíd-utca derekától kezdve három hídton át a szőlők aljái, tehát az árterben vezet, s mely utrész a meg-megújuló árvezek folytán csaknem minden évben erős rongálásoknak volt kitéve, olykor-olykor a közlekedés fennakadásával, — immár, s ezt örömmel jelezzük, törvényhatóságunk gondoskodása folytán erősen és szépen megcsinálva, s az út f. október 18-án — tehát az esős évad előtt, csaknem 5 hónapi ernyedetlen munkálkodás után, a közforgalomnak is átadott. A véghervitt technikai munkálatokról lapunkban ismételten tettünk említést; most elmondhatjuk még, hogy az itt épült két új híd egyike három nyílású 10—10 m. fesztávolsággal, két boltíves közép pillérrel van szerkesztve, a

másik pedig két nyílással és egy közép szintén boltíves pillérrel. A hídők falazata, valamint a pillérek is, beton-alapra vannak építve. A falak és pillérek a legjobb romhányi homokkőből, míg a pillérek felső végén alkalmazott jég-törők sítói kőből vannak. s az egészhez a legújomabb becsinálni czemert használtatott. A felső szerkezet 10.70 méter hosszú és 0.35 m. magas hengerelt vasgerendák és jó száraz tölgyfából áll. A vasgerendák a salgótarjáni vasgyárban készültek. A hídak igen csinosan Krausz kir. mérnök tervezete szerint és vezetése alatt és Feigelstock kir. főmérnök főfelügyelete mellett készültek és a nevezett uraknak napokig néha egész este 9 óráig, sőt betonirozás alkalmával éjjelig is az építési helyen lehetett látni. A 800 méter hosszú úttest helyenkint majd két méter magasan töltetett fel. Az útpálya közvétele ugyanacsak 4 m. széles, de azon részen, hol a nagyhíd-utczán keresztül vezet egészen a 2-ik számú kishídig az építésvezetés által 5 m. szélesre redeltetett és vitetett keresztül (Nem ártott volna ezt végig ily szélességben építeni, de jó, hogy megvan!)

Hontvármegye küldöttségében Nógrád-vármegye főispáni beiktató közgyűlésén következők jelentek meg. Vezető: Bolgár Endre alispán, továbbá: Bakó István, Bedross Péter, Bende Miklós, Berke István, Bolgár János, Bóssányi Rudolf, Eichenvald Lajos, Engelhardt Mihály, Foltin János, Forster Frigyes, Gonda Béla, Halmay László, Helmbacher Nándor, Herczeg Vincze, Hodossy Imre, Ivánka Oszkár, dr. Jankovics Béla, dr. Jekkeflussy József, Juhász Lajos, Kallós János, Kaucsár Márton, Kleinkauf Károly, Kondor József, dr. Kovács Sebestyén Endre, Laszkáry Pál, Marek Károly, Matuska Adolf, Méhes József, Nyáry Béla báró, Nyáry Alfonz báró, Sántha Béla, Schiller Antal, Somogyi Béla, Somogyi László, Stúr Károly, Szabó Gyula, Tersztánszky Aurél, Tóth Lajos, Totovics Kálmán, Würzler Gyula, Eisenman Oszkár. Selmecziek: Bernhardt Adolf, Csiba István, Heincz Hugó, Gálkatal Gyula, Farbaky István, Krausz Kelemen, Krausz Vilmos, Nyitrai László, Sziitnyay József, Vankovics Lajos, Gregus Antal.

Hideg fürdő. A losonci tóban három hajadon egy ifjuval csolnakba szállt a vigan csevegetk. De a csevegésből sikoltás lett, mert mindannyian a tó hideg vizébe estek. Egészségükre válják a fürdés!

A főispán-fogadás jelenetét fényképekben örökítette meg Szkladányi Károly műkedvelő-fényképész. A sikerült kép nála megtekinthető s olcsón megszerezhető.

Az időjárás igen változó volt a héten, szerda délig enyhé és verőfényes; aztán beborult és esett, csütörtökön csaknem lavas hideg szél borzongatott, mely még pénteken is éreztette hatását; tegnap pedig már ismét esőre állt. A kései mezei munkák mindazáltal szünetlenül folytak.

Midőn a nagyközönség szives figyelmét Ungváry László hírnemes 121 holdas czepléti gyümölcsfaliskolájának mai számunkban is megjelent hirdetésére felhívjuk: egyuttal jelezzük azt is, hogy biztos tudomásunk szerint Ungváry László-féle gyümölcsfaliskola telep egyike a legmegbízhatóbb gyümölcsfacsémete beszerzési helynek, honnét hiteles fajt, szép növény, rendkívül nagy gyökerezéssel életerős csemétét és vadoncsót, kitűnően csomagolva, igen nagy mennyiségben s a legolcsóbb áron kaphatni. Igen nagy előny a faliskolának az is, hogy homokos talajon létesült, már pedig általános tudva van, hogy a homok talajból kikerülő csemete mindig jobban fogamzik, mint a nehéz, iszapos vagy agyagföldben nevelt. Nagy előnye ezen iskolának továbbá még az is, hogy fajtáinak legnagyobb részét a legbízhatóbb forrásból: Bereckzy Mátéól szerzte be Ungváry László kimerítő nagy árjegyzékét kívánalomra hárkinek is készséggel megküldi.

Fogorvosi rendelés B-Gyarmaton. Med. dr. Stein Ármán orvos-sebész-tudor a Kossuth-utczában lévő lakásán ezentúl fogbetegék részére is rendel. Foghuzás kívánatra előzetes érzéstelenítés mellett. Fogtömés (cement-, amalgam-, arany plomba) a foggyógyászat jelenlegi tudományos nívóján, a modern fogtechnika eszközeivel. Mindennemű fogbetegétek.

Irodalom és művészet.

„Házassági káté.” A fővárosban és a vidéken az anyakönyvvizetés igen lassan megy, az anyakönyvi hivatalok sok nehézséggel küzdenek, a minnek nagyrészt az az oka, hogy a közönség nincs kellőképen tájékozva az az egyházpolitikai törvény több intézkedéseiről és arról, hogy miként kell az anyakönyvi hivatalban eljárni. E bajokon kíván segíteni az a kis szedekönyv, mely „Házassági káté” címmel dr. Kovács Iloná városlás hírlapíró szerkesztésében most jelent meg a

Hirdetmény.

A balassa-gyarmati takarékpénztár igazgatósága ezennel közhírré teszi, miszerint a balassa-gyarmati takarékpénztárnál zálogba tett, s 1895. évi október hó 1-ig lejárt s ezen időn túl sem meg nem hosszabbított, sem ki nem váltott értékpapírok, arany, ezüst és egyéb értéktárgyak részint a folyó 1895. évi november hó 11-én délután 2 órakor az intézet hivatalos helyiségében tartandó nyilvános árverésen fognak eladatni, részint ez időn túl tözdeszerűleg beváltatnak.

Megjegyeztetik, hogy a folyó 1895. évi október hó 15-ig a meghosszabbítások árverési költség szedése nélkül eszközöltetnek, ezentúl azonban az árverés napjáig a kölcsönösszeg 2°, -a fog árverési költség czimén szedetni.

Az eladandó tárgyak könyv- s lapszámai: 244 3—5

IV. 167. 301. 333. 356. 398.

V. 20. 41. 134. 137. 181. 200. 218. 249. 262. 298. 314. 348. 352. 426. 453.

VI. 3. 12. 14. 16. 17. 18. 22. 26. 29. 30. 31. 32. 41. 44. 52. 54. 55. 56. 57. 60. 66. 67. 70. 71. 72. 73. 74. 79. 86. 94. 96. 109. 114. 118. 119. 120. 126. 128. 133. 138. 140. 148. 152. 155. 161. 163. 172. 175. 177. 187. 188. 189. 191. 198. 203. 204. 208. 209. 211. 216. 217. 218. 219. 224. 225. 228. 230. 234. 237. 239. 240. 242. 243. 248. 252. 264. 265. 266. 268. 269. 273. 275. 280. 281. 287. 288. 292. 295. 304. 309. 312. 313. 315. 317. 318. 328. 229. 334. 338. 344. 349. 350. 352. 356. 358. 362. 371. 372. 378. 390. 392. 393. 394. 395.

VII. 6. 28. 35.

III. 41. 63. 65. 110. 119. 125. 127. 129. 131. 161. 168. 172. 182. 192. 193. 194. 196. 199. 200. 201. 203. 204. 206. 209. 219. 220. 223. 242. 250. 270. 272. 287. 288. 291. 294. 298. 300. 307. 309. 311. 312. 319. 320. 321. 322. 327. 330. 332. 333. 337. 356. 358. 378. s 1 db. 200. sz. abonyi takarékpénztári részvény.

B.-Gyarmat, 1895. szeptember 26-án.

B.-GYARMATI TAKARÉKPÉNZTÁR IGAZGATÓSÁGA.

Állami, valamint vármegyei közterhek kivetéséhez, beszedéséhez több vármegye jegyzői kara által cöl-szerűnek, könnyen kezelhetőnek talált **Adókönyvecskék**, nemkülönbben mindennemű **községi és körjegyzői nyomtatványok** nagy raktára.

A „BALASSA-GYARMATI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG”

(Ezelőtt: Kék László-féle nyomda. Alapított 1855-ben.)

ajánlja a n.-érd. közönségnek a modern kor igényeinek minden tekintetben megfelelő, gyorsgépekkel ellátott, a legdivatosabb betű-nemekkel, körzetekkel gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDAIAT

MINDENNEMŰ

NYOMTATVÁNYOK, úgymint: **kötetekre terjedő művek, füzetek**, hetenként vagy havonként megjelenő **szépirodalmi, politikai és vegyestartalmú közlönyök, röpiratok, üzleti kimutatások, ár- és árújegyzékek, üzleti könyvek, számlák, táblázatok** bármily nagyságban, **színes vagy fekete vonalzással, étlapok, körlevelek, falragaszok, menyegzői és bál meghívók, gyászjelentések és részvétiratok, egyházi, katonai és törvénykezési nyomtatványok, üzleti levélpapír és borítékok, név- és üzleti jegyek, palaczk-cimkék stb.**, gyors, pontos, hibátlan és **jutányos áron** való elkészítésére.

A társaságot képviseli: DARVAI ÁRMIN, könyv- és papírkereskedő Balassa-Gyarmaton.

Jó kályha a házban fűdolog!

Alulírott Balassa-Gyarmaton letelepedvén, itt a régi posta-utczában, Radványi házában a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő

CSERÉP-KÁLYHA-MŰHELYT

rendeztem be; minélfogva képes vagyok bármily izlésű kályhákat és kandallókat a legkiválóbb színek és alakokban, avagy bármily más e szakba vágó czikket pontosan, gyorsan és jutányosan elkészíteni.

Takaréktűzhely-burkolatok fehér, szürke és kék színben a legolcsóbb áron kaphatók.

Avult kályhák átrakását és javítását szintén jutányosan elvállalom. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

B.-Gyarmat, régi posta-utca 26. sz.

Pencs Ferencz, kályhámester.

Érczkoporsók- és tetetkezés! kellékekben
170. 26—8.

gőzcséplőgépekhez való consistent elsőrendű Tovot-féle kenőcs, klgr. I. o. 48 kr., II. o. 35 kr., III. o. 26 kr., továbbá ezen kenőcshez észszerűen, takarékosági szempontból is alkalmazható legújabb találmányú légnyomásos, az egyes csapágyon könnyen elhelyezhető kenő készülékek (Schmirwasen) darabonként 4. sz. 2 frt 20 kr., 5. sz. 2 frt 80 kr-ért, nemkülönbben kátrányfedőlemezpapírok tekercsenként (15 méter) 3. számú 1 forint 60 krajczár, 4. számú 1 frt 80 krajczárjával. 177 5—26